

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRASTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXV Nr. 14

KETVIRTADIENIS, RUGPIČIO (AUGUST) 1, 1985

KAINA 25¢

KASDIEN

SVEIKATA BRANGUS TURTAS JUNGTINĖS TAUTOS DEL AEROPORTŲ SAUGUMO VASARĄ KELIA NUOTAIKĄ

Prez. Reaganas, išties, pergyveno sunkią operaciją. Pergyveno jis, pergyveno ir visa tauta. Ypač daugeliui buvo įspėjimas, kad su sveikata negalima žaisti, kad ją reikia prižiūrėti, kad ligos mažiausiam simptomui pasirodžius reikia jam pastoti kelią.

Nėra abejonės, prezidentas su sveikata nežaidė, turėjo visas galimybes ją prižiūrėti, bet ar laiku pastojė kelią pasirodžiusiems vėžio simptomams, prašosi klausimas, jeigu toks didelis vėžys turėjo laiko užaugti.

Tai ne pirmas toks atsitikimas. Yra ir daugiau žmonių, kurie dėl nepastabumo ar dėl kitko leidžia organizme ligai įsisenėti.

Būkime budrūs, nes sveikata yra brangiausias žmogui turtas.

Šiomet sukanka keturiasdešimt metų Jungtinių Tautų organizacijai. Nors Jungtinės Tautos tėra pasaulio tautų forumas, bet per keturiasdešimt metų ši pasaulio tautų organizacija sulaukė svarbią rolę. Ypač budriai budėjo už išsaugojimą pasaulyje taikos, už tautų pažangą, už žmogaus teises.

Per keturiasdešimt metų pasaulyje betarpiškai vyko pakaitos. Kaip taisyklė, reakcija visuomet buvo prieš jas. Dėka Jungtinėms Tautoms, daug kur buvo pastotas kelias. Penkiasdešimt pensininkų organizacijų koalicijoje su kai kuriomis profsąjungomis netgi įteikė Kongresui su dviem milijonais parašų peticiją, reikalaujančią neliesti Social Security programos.

Ne vienas senatorius ir kongresmanas pagalvojo, kad jie yra renkami, o būti išrinktais reikalingi balsai. Turėdami galvoje, kad pensininkai turi virš 30 milijonų balsų, labai galimas daktas, ir pasisakė už Social Security programos neliečiamumą.

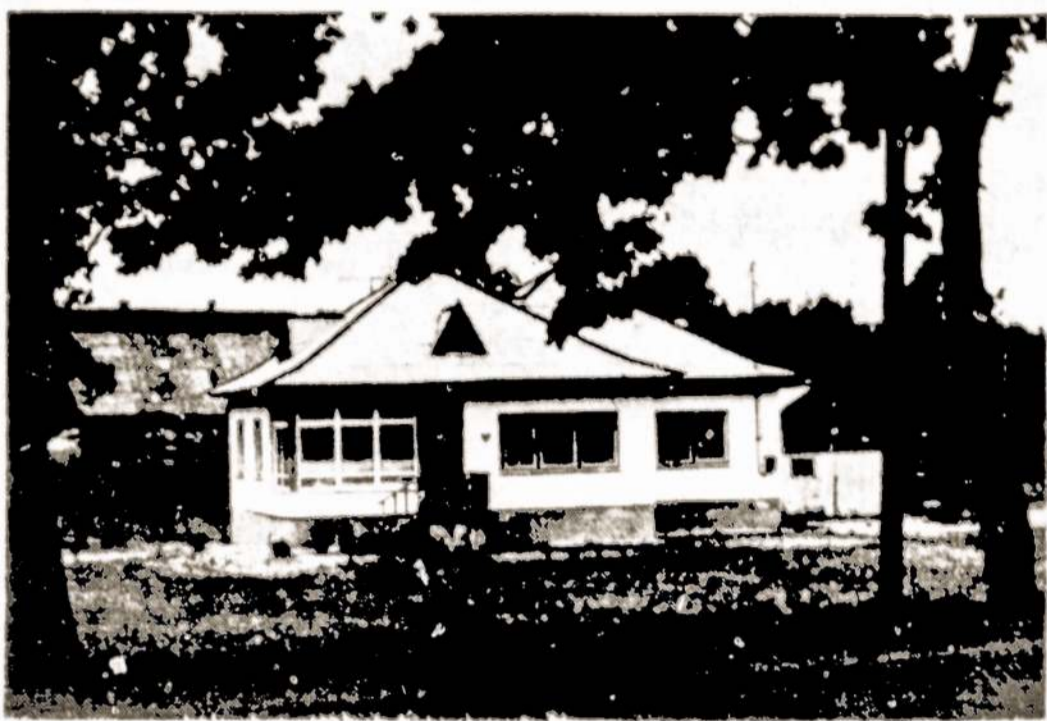
Tai įspėjimas pensininkams, kad Kongrese sėdintis "dėdės" geruoju nieko neduoda. Kad duotų, reikia kovoti, reikalauti.

Tai neapgalvotas prezidento išpuolis. Lėktuvų grobimo istorija rodo, kad Graikijos aeroporte teroristai yra įlindę tik į du lėktuvus, Europos šalyse į 43, o JAV-se net į 62 lėktuvus. Vadinasi, Amerikos aeroportai vargiai ar yra saugesni už Atėnų aeroportą, jeigu jau net į 62 lėktuvus teroristai buvo įlindę.

Zinoma, reikia daryti viską, kad aeroportai būtų saugūs, bet labiausiai reikia stengtis, kad lėktuvų grobimams nebūtų priežasčių.

Kongresas, debatodamas valstybės biudžeto deficitui sumažinti,

KOKIA BUVO PRADŽIA IR KAS DABAR

Piktupėnų tarybinio ūkio centrinės gyvenvietės fragmentai.

"Nykūs atrodė tada apleisti laukai, ištuštėję aplinkiniai kaimai, į kuriuos kėlėsi naujakuriai — pirma iš Žemaitijos, paskui iš kitų Lietuvos vietų. Atvykęs Endriškiuose radau 28 hektarus rugių, kuriuos buvo pasėję senieji šeiminkai, karo pabaigoje išbėgę ar hitlerininkų išvaryti. Susiradome porą arklių, kažkieno paliktą kertamąją..."

Nebėra šiandien gyvųjų tarpe pirmuosius Šilutės rajono Piktupėnų tarybinio ūkio gyvavimo mėnesius nupasakojusio žmogaus — vieno iš pirmųjų ūkio direktorių,

pusėtinai "patampė" Social Security programą. Pensininkai nerimavo, kas iš visa to išeis? Ne tik nerimavo, o ir veikė, kad šios programos apkarpytoms būtų pastotas kelias. Penkiasdešimt pensininkų organizacijų koalicijoje su kai kuriomis profsąjungomis netgi įteikė Kongresui su dviem milijonais parašų peticiją, reikalaujančią neliesti Social Security programos.

Ne vienas senatorius ir kongresmanas pagalvojo, kad jie yra renkami, o būti išrinktais reikalingi balsai. Turėdami galvoje, kad pensininkai turi virš 30 milijonų balsų, labai galimas daktas, ir pasisakė už Social Security programos neliečiamumą.

Tai įspėjimas pensininkams, kad Kongrese sėdintis "dėdės" geruoju nieko neduoda. Kad duotų, reikia kovoti, reikalauti.

Įpusėjęs liepos mėnesiui, Čikagą pusėtinai pašutinė karščiai. Bet nėra to blogo, kad neišeitų į gerą. Kai Floridoje ir kituose šiltesniuose kraštuose žmonių mažėja, šaltojo klimato juostoje, tame tarpe ir Čikagoje, žmonių gausėja, atvyksta aplankyti savo senų vietų, susitikti su pažįstamais bei giminėmis.

Ziemos metu į "Vilnius" raštingi svečių beveik neužsuka, o atėjus vasarai jų dažnėja, laikraščio personalui kelia nuotaiką, kad nėra pamiršti.

S. J. Jokubka

Lenino ordininko J. Rimdžiaus. Nuo anų keturiasdešimt penktųjų keitėsi ne tik laukai, pastatai, technika, derliai. Kartu su ūkiu augo naujos kartos ir stėjo senųjų vieton. Gimė naujos idėjos ir mintys, kurias įgyvendinus gerokai prašvietėjo žemdirbių gyvenimas, išgarsėjo Piktupėnai.

Sunku bebūtų ant Piktupėnų slėnio šlaitų įsikūrusių gyvenvietę įsivaizduoti be asfaltuotų gatvių, šaligatvių, žolynų. Kaip grybai po lietaus pastaraisiais metais kilę gyvenamieji namai. Du dvylikabučiai, aštuonbutis, septyniolika sodybinio tipo Alytaus surenkamųjų ir keramzitininių bei mūrinių namų. Ankšta tapo abipus Piktupės. Naujiems namams statybininkai pamatus kloja ūkio sode. Naujakuriams čia bus išties smagu. Pasirūpinta ir mažaisiais ūki gyventojais. Yra vaikų darželis, šį rudenį mokinius į klases pakvies nauja aštuonmetė mokykla.

Šiandien direktoriaus kabinete puikuoja garbės raštai, kuriais pažymima, kad Piktupėnų tarybinis ūkis gyvulininkystės ir technikos remonto darbininkų darbo sąlygų gerinimo respublikinėje apžiūroje tris kartus tapo nugalėtoju. Dabar technikos kiemas išplėstas, išasfaltuotas, pastatyti garažai kombainams, žemės dirbimo inventoriui. Mechanizatorių patogumui įrengtas technikos aptarnavimo punktas, valgykla, yra dušas, kitos buitinės patalpos.

Šauniems siekiami žmonės įkvepia ūkyje rengiamos šventės. Pavasarį, pradėdami ganiavą, gyvulininkystės darbuotojai švenčia piemenų šventę. Pagerbia pirmūnus, linksminasi, o melžėjų meistriškumo konkurse pasisemia patirties. Mechanizatoriai iškilmingai palydimi į laukus, su ažuolo vainikais sutinkami derlių nuėmę darbuotojai. Ir dideliems, ir mažiems smagumo netrūksta šeimos sporto šventėse. Ne naujiena tapo savaitgalyje ūkio autobusu apsilankyti spektaklyje ar koncerte, su ekskursija pabuvoti Kryme ar Užkaukazėj, Volggrade ar Breste.

Jei šiandien kas paklaustų, kiek Piktupėnuose auga rožių — būtų sunku nusakyti. Vien per porą metų pasodinta du su puse tūkstančio kerų. Pagaliau ne skaičius svarbiausia. Džiaugtis reikia, kad žmonės sodina gėles, kad keturiasdešimt metų puoselėtos geros idėjos šiandien prigijo ir suvešėjo Piktupėnų tarybiniam ūkyje.

P. Sku-las

Mirė Genrikas Zimanas

Vilniaus žinių agentūra ELTA telegrama pranešė, kad liepos 15 dieną, eidamas septyniasdešimt šeštuosius metus, mirė revoliucinio ir partizaninio judėjimo Lietuvoje veikėjas, nuo 1934 metų TSKP narys, Lietuvos komunistų partijos Centro Komiteto narys, filosofijos mokslų daktaras, profesorius, Lietuvos TSR nusipelnęs kultūros veikėjas, sąjūdinis

reikšmės personalinis pensininkas Genrikas Zimanas.

Genrikas Zimanas buvo plačiai žinomas ir Amerikos pažangiems lietuviams. Aktyviai jis bendradarbiavo laikraščiuose "Vilnis" ir "Laisvė" straipsniais, pasirašytais įvairiomis slapyvardėmis. Kelis kartus yra lankęsis Amerikoje ir kiekvieną kartą nepamiršdavo pabendrauti su pažangiečiais.

"Vilnies" redakcija

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Susirgti yra baisi nelaimė

Viena Maryland valstijos pensininkė moteris, sunkiai serganti nepagydoma skaudžia artrito liga, kongresiniam pakomitečiui papasakojo, kad tik vaistams ji turi kas mėnesį išleisti ketvirtį savo pensijos. Jos pensija tėra tik \$327, iš kitur pajamų neturi. Vadinasi, pragyvenimui jai belieka \$245.25. Siek tiek turi mokėti už pastogę, reikia dar apavo, drapanos... Koks jos pragyvenimas, kai iš pensijos belieka \$245.25, komentary nereikia.

Moteris kongresiniam pakomitečiui paaimanavo, jog sunku jai be akinių, reikėtų juos įsigyti, taip pat reikia taisyti dantis, turi be to apsieiti, turi vargti. Prez. Reagano susirgimas didžioje žarnoje vėžio liga yra įspėjimas, kad tokio amžiaus sulaukusiems žmonėms reikalingas karts nuo karto generalinis sveikatos patikrinimas. Bet ar tai Marylando pensininkei tai įmanoma? Žinoma, ne. Neturėdama sveikatos apdraudos, kaip ji gali kartas nuo karto patikrinti savo sveikatą, kai toks patikrinimas klinikose kaštuoja ne šimtą, o kelis šimtus ir daugiau dolerių. Kas yra turėjęs generalinį sveikatos patikrinimą gali pasakyti kiek kaštuoja vien tik X-Ray peršvietimai. O jeigu reiktų patikrinti kolonoskopu didžiąją žarną — mokėk apie 500 dolerių.

Tie, kurie yra apsidraudę, bei pensininkams, kuriems dalį sumoka Medicare, neturi tiek daug sielotis, bet patikrinimui kartas nuo karto sveikatos, mokėk iš savo kišenės. O jeigu suranda, kad esi susirgęs sunkiai pagydoma liga, apdrauda bei Medicare kaip mat "išgaruoja". Neturi santaupų — eik elgetauti, ieškok pagalbos pas labdarinius žmones ar organizacijas. Bet tokių mielaširdingų žmonių bei organizacijų skaičius labai ir labai ribotas.

Todėl Amerikoje neturtingam žmogui susirgti sunkiai pagydoma liga yra baisi nelaimė. Sunkūs susirgimai nuo koto nuvaro netgi pusėtinai pasiturinčius žmones. Senatorius Edward Kennedy, matyt, pajuto kiek kaštavo jo sūnaus susirgimas kojoje vėžiu. Labai galimas daktas, kad dėl to senatorius yra vienas iš entuziastiškiausių, kad Amerikoje būtų suvalstybinta žmonių sveikatos apdrauda taip, kaip yra daugelyje šalių, a la Kanadoje, Anglijoje, Vokietijoje ir kitur.

Klasių kova dar nebaigta

Automatizacija, robotai, kompiuteriai, visokiausi elektroniniai aparatai yra didelė pažanga gamybos sferoje. Šios neseniai atsiradusios ir plintančios gamybos sferoje naujovės daugiau ar mažiau atpalaiduoja darbininką nuo sunkaus fizinio darbo; biznio bei pramonės fabriku baltakalnierius daugiau ar mažiau atpalaiduoja nuo įkyraus skaičiavimo, programavimo ir t.t.

Tarytum visa tuo reiktų džiaugtis, nes žmonėms pasigaminti reikmenis darosi daug lengviau ir sparčiau. Bet taip nėra, kai automatizacija, robotai, kompiuteriai bei visokiausi elektroniniai aparatai įvedami į gamybos sferą ne tam, kad darbo žmogui būtų lengviau, o tam, kad didieji bizniai, pramonės fabrikai turėtų didesnius pelnus.

Kai šie šiomis naujovėmis didina savo pelnus, darbininkams darosi blogiau. Vis labiau jie nebereikalingi, vis labiau mažiau respektuojami, vis labiau darbo žmonių perteklius didėja, vis labiau jų gyvenimo lygis smunka. 1983 metais kongresinės biudžeto tarnybos apskaičiavimu, automatizacija, robotai ir kitokios naujovės vien tik pramonės fabrikuose per dešimt metų sumažins trims milijonais fizinio darbo darbininkų. Robotai eina pigyn. Jeigu dabar robotas kaštuoja \$150,000, tai po dešimties metų toks pat robotas bekaštuos \$5,000. O kaip žinia, vienas robotas, imant vidurkiu, atlieka šešių darbininkų darbą.

Kaip žinia, pastaruoju metu ofisuose kompiuteriai ant rašomų stalų dygsta kaip grybai po lietaus. Amerikos susisiekimų darbininkų organas "Ohio Bell Reports" rašo, jog netolimoje ateityje ofisuose bus eliminuota mažiausia 30 procentų tarnautojų. Tame pat pranešime pažymima, kad šiuo metu ofisuose 10 procentų tarnautojų dirba kompiuteriais, o 1990 metais dirbs net 50, o gal ir 65 procentai dar tobulėsniais kompiuteriais.

Dabar prašosi klausimas, kur dėsies tie žmonės, kuriuos iš darbo išmes automatizacija, robotai ir visokie kompiuteriai, nes kaip vienas Nobelio premijos laureatas sako, jiems rasti darbą pasidarys taip sunku, kaip buvo sunku arkliams, kai atsirado automobiliai.

Vienatinė išeitis yra — trumpinti darbo dieną. Bet ar tie, kurie duoda darbo, sutiks geruoju trumpinti darbo dieną? Nesutiko geruoju įvesti aštuonių valandų darbo dieną, nesutiko geruoju mokėti nedarbo kompensacijas, nesutiko geruoju įvesti senatvės pensijas, nėra abejonės, kad geruoju nesutiks ir trumpinti darbo dieną.

Vadinasi, klasių kova dar nebaigta, darbo liaudis visuotinės pergalės dar nelaimėjo. Amerikos profsąjungos kelia darbo dienos trumpinimo klausimą, pradeda reikalauti. Ir tenka laukti, kol trumpesnės darbo dienos neiškovos — netylės, nes trumpesnė darbo diena darosi gyvybinis reikalas išsivysčiusioje pramoninėje Amerikoje; kitaip gali pasiteisinti Karlo Markso pasakymas, kad darbo liaudis yra kapitalizmo duobkasys.

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

BADAVO 150 MILIJONŲ ŽMONIŲ

Labai smarki sausra ir dykumėjimas turėjo katastrofiškų padarinių ekonominiam ir socialiniam Afrikos šalių gyvenimui. Tai sakoma Niujorke paskelbtame Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pranešime. 1983 metų pabaigoje ir 1984 metų pradžioje daugiau kaip 150 milijonų žmonių badavo, pusbadžiavo ir — daugeliu atvejų — stokojo geriamojo vandens.

Šiuo metu gresia pavojus maždaug 30 milijonų žmonių gyvybei, o skaičius asmenų, perkeltų dėl sausras, pasiekė daugiau kaip 10 milijonų.

KAD RYTOJ NEREIKTŲ

Šri Lankos užsienio reikalų ministras A. K. S. Hamidas, kalbėdamas Ženevos nusiginklavimo konferencijoje, nurodė, kad būtina užkirsti kelią ginklavimosi varžybų perkėlimui į kosminę erdvę. Kol nevēlu, reikia dabar kalbėti apie kelio užkirtimą šiam pavojui, kad rytoj nereiktų svarstyti kosminės ginkluotės apribojimo ir mažinimo klausimų, pareiškė jis.

STATOMA KARINĖ BAZĖ

Nepaisydama Japonijos pažangiosios visuomenės protestų, šalies karinė žinyba nutarė pastatyti Ramiojo vandenyno Mijakės saloje bazę treniruojamiesiems Amerikos naikintuvų skridimams. Tai pranešė, kalbėdamas Tokijuje spaudos konferencijoje, nacionalinės gynybos valdybos viršininkas Kafas.

Kaip nurodo laikraščiai, daugiau kaip aštuoniasdešimt procentų Mijakės salos gyventojų stoja prieš Amerikos karinės bazės statybą jų žemėje.

PASAULIO GYDYTOJŲ BALSAS

Vengrijos sostinėje įvyko judėjimo "Pasaulio gydytojai už kelio užkirtimą branduoliniam karui" penktasis tarptautinis kongresas. Daugiau kaip 1,000 jo dalyvių iš daugelio šalių apsvaustė galimybes didinti medikų indėlį į taikos išsaugojimą.

Kongrese kalbėję įvairių valstybių atstovai pabrėžė, jog tolesnė kosmoso tyrimo ir naudojimo taikiems tikslams pažanga žymiu mastu priklauso nuo pastangų nutraukti ginklavimosi varžbas, neleisti, kad jos būtų perkeltos į kosminę erdvę.

"GERIANČIŲ VAIRUOTOJŲ NACIJA"

"Vakarų Vokietijoje dėl kas antros autoavarijos, kurios metu žūsta žmonės, kalti vairuotojai, atsisėdę prie vairo, būdami neblai-vūs", rašo Vakarų Vokietijos žurnalas "Stern". Žurnalo nuomone, "guodžiantys" Vakarų Vokietijos kelių policijos skaičiai, rodantys, kad dėl girtavimo prie vairo įvyksta tik kas ketvirta avarija, yra nepakankamai atsakingo policijos požiūrio į kelyje padaromų nusi-kaltimų tyrimų rezultatus.

"Stern" rimtai nerimauja dėl to, kad Vakarų Vokietijos piliečiai vis daugiau vartoja alkoholio.

SMERKIA REPRESIJŲ POLITIKĄ

Nigerija ir Sierra Leone ryžtingai smerkia represijų ir smurto politiką, kurią rasistinis Pietų Afrikos režimas vykdo afrikiečių daugumos atžvilgiu, taip pat Pretorijos manevrus sudaryti Namibijoje marionetinę "laikinąją vyriausybę", nepaisant tarptautinės bendrijos reikalavimų. Tai sakoma bendrame komunikate apie Sierra Leonės prezidento Siakos Styvenson oficialaus vizito Nigerijoje rezultatus.

TSRS užsienio reikalų ministras

Eduardas Ševardnadzė gimė 1928 metais, gruzinas. TSKP narys nuo 1948 metų. Baigė partinę mokyklą prie Gruzijos Komunistų partijos CK ir Kutaisio valstybinį pedagoginį institutą.

Darbo veiklą pradėjo komjaunimo organuose. Nuo 1946 metų dirbo rajono komiteto instruktoriumi, skyriaus vedėju, Gruzijos LKJS CK instruktoriumi, Kutaisio srities komiteto sekretoriumi ir antruoju sekretoriumi.

Eduardas Ševardnadzė

1953 metais patvirtintas Gruzijos Komunistų partijos Kutaisio miesto komiteto instruktoriumi. Po to vėl dirba komjaunimo darbą — miesto komiteto pirmuoju sekretoriumi, Gruzijos LKJS CK antruoju, o nuo 1957 metų pirmuoju sekretoriumi.

Nuo 1961 metų buvo renkamas Gruzijos Komunistų partijos Mechčio rajono komiteto, partijos Tbilisio miesto Gegučės pirmosios rajono komiteto pirmuoju sekretoriumi. 1964 metais skiriamas Gruzijos TSR vidaus reikalų ministro pirmuoju pavaduotoju, o 1965 metais — ministru.

1972 metais buvo išrinktas Gruzijos Komunistų partijos Tbilisio miesto komiteto pirmuoju sekretoriumi. Nuo 1972 metų E. Ševardnadzė — Gruzijos Komunistų partijos CK pirmasis sekretorius.

E. Ševardnadzė nuo 1976 metų TSKP CK narys, nuo 1978 metų kandidatas į TSKP CK Politinio biuro narius, 9-11 šaukimų TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas ir Gruzijos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas. Socialistinio Darbo Didvyris.

— Rygoje vaikams žaidžiant atrasta II Pasaulinio karo metu numesta nesprogusi bomba. Jai sproguos, žuvo trys vaikai ir senovo amžiaus moteris.

1985 rugpjūčio 1

Pompastiškos šnekos, barškancios siulės

Vakarų Europoje vis didėja ginčai dėl Ispanijos ir Portugalijos įstojimo į "Bendrąją Rinką".

Jau numatyta ir oficiali šių šalių įstojimo data. Tai turėtų įvykti 1986 metų sausio 1 dieną. Iki to laiko 12 šalių parlamentai turi patvirtinti šį nutarimą.

Kaip teigiama Vakaruose, naujoji EEB, susidedanti iš 12 šalių, atrodys tikrai išpūdinga. Dabar bendriai priklausančiose šalyse gyvena 272 milijonai žmonių. Įstojus minėtomis šalims, jų padaugės dar 48 milijonais. Iš Vakarų Europos šalių sostinių sklinda pompastiškos šnekos.

"Mes priimame dvi tautas, kurios formavo Europos veidą", sakoma Bonoje. "Debesys pagaliau išsisklaidys", girdėti iš Romos. Ištasas politinių veikėjų būrys vienu balsu tvirtina, kad EEB iš 12 narių taps didžiausia ir galingiausia Vakarų pasaulio rinkta. Atrodo, kad politikai, tvarkantys Vakarų Europos reikalus, įgavo pasitikėjimo. Jeigu jais tikėsime, po daugelį metų trukusio nuosmūgio EEB pagaliau suklestės. Kas gi bus tas augimo katalizatorius, Ispanija ir Portugalija.

Taip Bonos politikai teigia, sakydami, kad abu EEB naujokai formavo Europos veidą. Kažkada Ispanija ir Portugalija buvo milžiniškos ir galingos valstybės, kurios neabejotinai darė didelę įtaką Europai. Tačiau šios kolonijinės imperijos išnyko, kaip ir jų pasakiški turtai, kaip sakoma vakaruose, abi šalys pranaudė naujuosius laikus ir vargu ar jos bent jau pradžioje sugebės stimuluoti renesansą Europoje, kuris visomis jėgomis konkuruoja su JAV ir Japonija. Visai kitos nuomonės laikosi Ispanijos ir Portugalijos vadovai. Jų nuomone, įstojimas į EEB bus labai pelningas būtent naujokams.

Nesibaigiantys ginčai dėl alyvų aliejaus, žuvies, vyno ir daržovių jau dabar rodo, kad nauji EEB nariai gali dar labiau paaštrinti jau esamus prieštaravimus. Kai Ispanija ir

Portugalija įstos į EEB, jos žemės ūkio naudmenų plotai padidės 35 procentais, o vartotojų — tik 18 procentų. Daugelis bijo, kad chroniška liga — žemės ūkio produktų perprodukcija — gali dar labiau paūmėti ir įstoje į bendriją naujokai pareikalauti naujų derybų.

Ekonomika tebėra karštų ginčų ir prieštaravimų objektas, o EEB vidaus politikoje jaučiamas tam tikras suartėjimas. Pastaruoju metu daug kalbama ir svarstoma apie pernai Fontenblo pilyje bendrijos šalių vadovų diskusijų metu kilusią "Piliečių Europos" koncepciją. Tai gana miglota teorija, pagal ją iki 1992 metų turėtų būti sukurta Europa be sienų. Jau dabar bandoma žengti pirmuosius žingsnius šia kryptimi. Adonino komitetas, kuris susideda iš vyriausybės vadovų asmeninių atstovų, parengė pranešimą, kuriame siūloma gerokai sumažinti pasienio kontrolės formalumus. Prancūzija, Vakarų Vokietija ir Benilukso šalys — Belgia, Olandija ir Liuksemburgas — veda atskiras derybas, kuriomis siekiama pasirašyti susitarimą visiškai anuluojantį policijos ir muitinės formalumus šių šalių pasieniuose. Tačiau atkreipiamas dėmesys į saugumą. Daugelis ekspertų nuogastauja, kad tokie pasikeitimai gali turėti nenumatytų pasekmių. Čia turima galvoje tarptautinis terorizmas ir narkotikų kontrabanda. Kalbama ir apie glaudesnę policijos organų bendradarbiavimą, ir apie vieną vizų politiką. Viskas aiškinama paprastai: užsienietis įvažiuojantis į Europą be sienų, gali nekliudomas keliauti po visą bendrijos teritoriją. Vieniną vizų sistemą jau veikia Benilukso šalyse. Tačiau dėl šių planų iškylla ir daug problemų: nedarbo, pilietybės ir kitų.

Planai didingi ir jų daug. Tačiau gražias svajones nutraukia artėjantis griausmas: į "Bendrijos rinkos" duris beldžiasi Ispanija ir Portugalija.

Apžvalgininkas

Taip šveicarų karikatūristas išjuokia nesubalansuotą EEB žemės ūkio politiką. Jau dabar vyksta aštri kova dėl žemės ūkio produkcijos realizavimo rinkų. Ispanija ir Portugalija gali dar labiau paaštrinti ją. [Užrašas ant durų — „EEB“. Į duris beldžiasi Portugalija ir Ispanija.]

Piešėnys iš „Weltwoche“ (Clurichas)

TRUMPAI

— Nikaragvos vyriausybė pasiūlė Amerikos šalių organizacijai, kad atsiųstų į Nikaragvą specialią komisiją patirti, kas dedasi Kostarikos pasienyje.

— Kubos sostinėje įvyko Lotynų Amerikos šalių ir Karibų jūros baseino komunistų partijų atstovų suvažiavimas. Svarbiausiu darbu

tvarkės punktu buvo — ekonominė krizė jų šalyse.

— Prancūzijos prez. Mitterrand smerkia JAV politiką Nikaragvos ir bendrai Lotynų Amerikos šalių atžvilgiu.

— šių metų pirmame ketvirtyje JAV turėjo \$30 milijonų deficito atsiskaitymuose su užsienio šalimis.

„Žvaigždžių karai“ ir Vakarų Europa

Vakarų Europoje niekas netrukdo trumparegių politikų, netgi stovėjusių prie valstybės vairo. Prisiminkime, kaip Anglijos premjeras Čemberlainas 1938 metais pasirašęs gėdingą Miuncheno sandorį su Hitlerine Vokietija, grįžęs į Londoną, pareiškė savo tėvynainiams: „Aš atvežiau jums taiką“. Visa tai baigėsi didžiausia tragedija, kurią iki šiol patyrė žmonija — Antruoju pasauliniu karu...

Būtent tokios mintys kyla skaitant Vakarų Vokietijos kanclerio H. Kolio kalbą bundestage šių metų balandžio mėnesio pabaigoje. Kancleris kalbėjo apie vadinamąją R. Reagano „strateginės gynybos iniciatyvą“ arba „žvaigždžių karų“ programą, ir patetiškai aiškino, ši „iniciatyvą“ atneš „didelį stabilumą tarp Rytų ir Vakarų“, sustiprins taiką ir pašalins karo kilimo pavojų.

Sunku pasakyti, ar pats H. Kolis tuo tiki. Aišku, kad jis mėgina nurašyti visuomenę, sąmoningai siekia suklaidinti ją. Dabar mūsų planetoje teliko viena sfera, kurioje nėra ginklų — tai kosminė erdvė. JAV imperializmas pradeda kėsintis ir į ją. Kėsintis labai realiai, įžūliai. Tiek tarybiniai, tiek ir amerikiečių mokslininkai atkreipė tarptautinės visuomenės dėmesį į milžinišką pavojų, kokį kelia R. Reagano „strateginės gynybos iniciatyva“. Juk niekam ne paslaptis, kad kosmoso militarizavimas sužlugdys visas viltis bei pastangas apriboti ir sumažinti ginkluotę. Kosmoso militarizavimas pradės naujas netroliuojamas ginklavimosi varžbas. Norėdamas ar nenorėdamas, bet Vakarų Vokietijos kancleris skuba į talką tiems, kurie norėtų sužlugdyti TSRS ir JAV derybas Zenevoje dėl branduolinės ir kosminės ginkluotės apribojimo.

Jau antrąjį šimtmetį karai aplenkia JAV teritoriją, o kitur kilę nulyja virš jų aukso lietumi. Daug kas Amerikoje trokšta, kad ir „žvaigždžių karai“ garantuotų tokią padėtį. Dabartinio Baltųjų rūmų šeimininko „iniciatyva“ aiškiai atskleidžia agresyvius Amerikos ketinimus.

Priešraketinės sistemos kosminių komponentų bandymai arba „mokslinei tyrimai“, kurie anksčiau ar vėliau bus panaudoti karo tikslams, grubiai pažeidžia TSRS ir JAV 1972. pasirašytą sutartį dėl priešraketinės gynybos sistemos. Šios sutarties vienas punktas toks: „Kiekviena šalis įsipareigoja nekurti, nebandyti ir nedislokuoti priešraketinės sistemos ir jų komponentų jūroje, ore, kosmose ar mobiliuose antžemyniniuose objektuose“. Štai kodėl „strateginės gynybos iniciatyvos“ realizavimas ne tik pakirstų sutartį dėl priešraketinės gynybos, bet stimuluotų ginklavimosi varžbas visomis kryptimis. Jų masto ir pasekmių šiandien neįmanoma numatyti.

Tačiau R. Reagano administracija nekvaršina sau galvos dėl to, kad, dislokavus kosmose smogiamąjį ginklą ir sukūrus „visuotinę“ priešraketinę gynybą, bus pažeista karinė pusiausvyra, kad Tarybų Sąjunga tuoju pat imsis atsakomųjų priemonių. Strateginio stabilumo stiprinimui būtina ryžtingai atsakyti kosmoso militarizavimo, griežtai laikytis neterminuotos sutarties

dėl priešraketinės gynybos — strateginės ginkluotės apribojimo pagrindinio dokumento.

Tokia yra situacija. Reikia pasakyti, kad ne visi Vakarų Europoje lygiuojasi į Vakarų Vokietijos kanclerį H. Kolį, uoliai reklamuojantį „žvaigždžių karus“. Londono laikraštis „Sun-Times“ rašė, kad Vakarų europiečiai, kalbėdami apie „strateginės gynybos iniciatyvą“, supranta, jog „šios techninės naujovės gali savarankiškai egzistuoti ir būti nevaldomos“.

Formaliai dauguma Vakarų Europos NATO šalių vadovų sutinka remti „žvaigždžių karų“ programą. Tačiau laikraščio „Washington Post“ nuomone, pažvelgus giliau paaiškės, jog Vakarų Europos šalių politiniai veikėjai rimtai susirūpinę R. Reagano „strateginės gynybos iniciatyvos“ poveikiu jų saugumui, santykiams su Tarybų Sąjunga, jų šalių vidaus politikai. Kaip žinia, Washingtonas įsakė visiems savo NATO partneriams lygiuotis į R. Reagano „žvaigždžių karų“ programą. JAV gynybos sekretorius Vainbergeris š. m. balandžio mėnesį įvykusioje NATO gynybos ministrų sesijoje Liuksemburge pateikė precedento neturintį ultimatumą: per šiašiasdešimt dienų Vakarų europiečiai privalo atsakyti, ar jie remia JAV avantiūristinę „žvaigždžių karų“ idėją, ar ne. Jai numatoma išleisti net 26 bilijonus dolerių, ir tai — tik pradžia...

Didžiausią spaudimą JAV daro Anglijai, Vakarų Vokietijai, Prancūzijai, Italijai. Ne visų šių valstybių pažiūra į R. Reagano „iniciatyvą“ visiškai identiška. Po š. m. gegužės mėn. Bonoje įvykusio septynių stambiausių kapitalistinių šalių vadovų pasitarimo Prancūzijos prezidentas F. Miteranas pareiškė, kad jo šalis galutinai atmetė JAV pasiūlymą dalyvauti „strateginės gynybos iniciatyvos“ avantiūroje.

Todėl Vakarų Vokietijos kancleris H. Kolis bene pirmasis ir ėmėsi reklamuoti „žvaigždžių karus“, tuo mėgindamas pademonstruoti NATO šalių solidarumą. Antra vertus, Vakarų Vokietijos militaristai ir revanšistai, kuriems kancleris aiškiai simpatizuoja, nori likviduoti Vakarų Vokietijos „nepilnavertiškumo kompleksą“. Anglija ir Prancūzija turi branduolinį ginklą, Vakarų Vokietija — ne. Tuo tarpu R. Reaganas savo „iniciatyva“ žada išmesti branduolinį ginklą į sąvartyną. Nors tai iliuzija, bet Bonoje, matyt, ji daug kam imponuoja. prisiminkime, kaip prieš kelėtą metų, Vakarų Vokietijoje pasirodžius „peršingams“ ir „tomakaukams“, smarkiai sujudo šios šalies revanšistai. Jie tikisi, jog „žvaigždžių karai“ ir yra priemonė, padedanti susigrąžinti vakarykščią dieną su 1937 metų trečiojo reicho sienomis...

Praėjo daug metų, bet ir šiandien Vakarų Europoje neišnyko čemberlainiškos politikos pasekėjai.

A. Strumskis

Žmogus, kuris ko nors siekia, priverčia likimą nusileisti.

M. Lermontovas

Gyvenimas — menas visur surasti grožį ir džiaugsmą. M. Gorkis

“Tėviškės” draugijos dovana “Vilnies” laikraščio sukaktuvėms

[LEIDINYS VADINASI: “VILNIS” IR VILNIEČIAI]

Prieš penkiolika metų išėjo sukaktuvinis “Vilnies” leidinys, pavadintas “Aukštinis jubiliejus”. Tada laikraštis šventė savo penkiasdešimtąsias gimimo metines. Tai buvo pirmas mėginimas pagerbti pažangios JAV lietuvių spaudos sukaktį specialiu leidiniu, kuriame, greta apmokamų sveikinimų ir skelbimų, rastusi gausiau istorinės medžiagos, kuriame būtų stengiamasi įvairiapusiškiau apžvelgti laikraščio istoriją, supažindinti su kuo platesniu redaktorių, darbuotojų ir bendradarbių būriu. Medžiaga šiam leidiniui buvo ruošiamą Čicagoje, tačiau, pegeidaujant “Vilnies” redakcijai, ji buvo dėliojama ir tvarkoma Vilniuje, nes leidinys buvo redakcijos užsakytas išspausdinti Tarybų Lietuvoje. Vietoje, “Vilnies” redakcijai prašant, buvo organizuoti Lietuvos autorių straipsniai laikraščio istorijos temomis.

Pirmą tokio pobūdžio leidinį ruošiant, suprantama, stokojo patirties, neišvengta klaidų ir trūkumų, dalis siuntos pasimetė pašte. Juk ir ankščiau, kai laikraščio kolektyvas turėjo didesnes literatūrinės ir leidybines galimybes, tokios knygos nemėginta leisti: būdavo paruošiamos minėjimo programos, kuriose vyravo apmokami sveikinimai, ir būdavo pateikiama tik trumpa istorijos apžvalga. Tad, kaip sakoma, nėra blogo, kuris neišeitų į gerą: naujas leidimo būdas sudarė sąlygas pateikti naudingą knygą. Pirmosios sukaktuvinės knygos trūkumus žymia dalimi pataisė “Laisvės” 60-mečio albumo sudarytojai, taip pat užsakę Vilniaus leidyklai jo išleidimą. Praėjo dešimt metų, ir, A. Bimbos paprašytas, užsiėmiau knygos, skirtos “Laisvės” 70-mečiui, ruošimu ir leidimu. Visais šiais atvejais tiesiogiai globojo leidinius, kaip ir dera kultūrinių ryšių poreikiams, “Tėviškės” draugija, o ruošė spaudai “Minties” leidyklos “Gintaro” redakcija.

Tačiau “Vilnies” 60-mečiui paruošti panašų leidinį nesugalvoju. Tad su laikraščio vyriausioju redaktorium pradėjome tartis dėl atskiro rinkinio, skirto “Vilnies” istorijai. Berenkant, beruošiant medžiagą priartėjo sukaktis, kurią pasirodė verta plačiau ir reikšmingiau paminėti. Tad sugalvojome skubiai “persiorientuoti”: daryti jubiliejinį “Vilnies” leidinį, skirtą laikraščio 65-čiui. Susilaukę pritarimo šiam sumanymui ir paramos, ėmėmės naujo darbo. Laiko jis pareikalavo daug, skubėjimo — taip pat, tačiau visas tas darbas, kaip sakoma, užmirštas, nes leidinys jau senokai baigtas ruošti. Gali būti, jog tada, kai skaitysite šią informaciją, knyga pavadinta “Vilnis ir Vilniečiai” — jau bus išspausdinta ir kelias pas tuos, kam pirmiausia yra skirta.

Ruošiant leidinį spaudai, galvota, jog jam reikia kuo daugiau medžiagos, kuri būtų nauja ir nekartotų jau skelbtos “Aukštinio jubiliejaus” knygoje. Žinoma, visiškai išvengti kai kurių pasikartojimų nepavyko, bet didžioji dalis medžiagos bus skaitoma pirmą sykį. O tai reikalinga mūsų žurnalistikos istorijai, ir pačios “Vilnies” apybraižai — netgi žinant, ko dar trūksta, kas praleista ar nepastebėta, galima geriau suprasti, ko reikia ieškoti, ką būtina surasti, kad “Vilnies” istorija kada

nors pagaliau būtų išsamesnė.

Leidinyje prasideda sudarytojo įžanginiais paaiškinimais. Spausdinamas Petro Griškevičiaus sveikinimas “Vilnies” sukaktuvinio leidinio skaitytojams.

Tolesnį leidinio tekstą sudaro istorijos priminimas.

Apie atskirus “Vilnies” istorijos periodus rašo B. Raguotis, L. Kapočius, L. Petkevičienė, K. Varašinskas, R. Žiugžda.

“Vilnies” istoriją per praėjusius paskutiniuosius penkiolika metų, t.y. po to, kai buvo išleistas “Aukštinio jubiliejaus” albumas, atspindi S. J. Jokubkas pranešimai redakcijos vardu metiniuose dalininkų suvažiavimuose.

Spausdinami “Vilnies” redaktorių prisiminimai: A. Jonikienė, Č. Kentas, R. Baranikas, J. Mažeika, J. Marazienė, N. de Šaf, S. Jokubka.

Sekantys skyriai yra skirti žmonėms, kurie kūrė “Vilni”, priminti. Pirmiausia pristatomi “Vilnies” steigėjai, pateikiant kiekvieno jų biografiją (jas parašė S. J. Jokubka, V. Kazakevičius, B. Raguotis). Po to — redaktoriai, surašant apie visus juos, kiek turėta, enciklopedinės žinias. Primenami anglų skyriaus redaktoriai, administratoriai, įstaigos darbuotojai ir spaustuvių darbininkai, “Vilnyje” bendradarbiavę rašytojai (šią medžiagą rašiau aš pats). S. J. Jokubka iškelia vadinamųjų nuopelnus, rašo apie “Vilnies” talkininkus F. Bogden, J. Pačeką.

Kitas skyrius yra skirtas “Vilnies” bendradarbių ir bičiulių prisiminimams (K. Karosienė, P. Venta, M. Stenslerienė, V. Urbikienė, A. Zokas).

Po to spausdinami organizacijų ir asmenų sveikinimai iš Lietuvos.

Paskutinis leidinio skyrius — apmokėti JAV ir Kanados lietuvių sveikinimai. Jie sugrupuoti pagal atskirus “regionus”: vienoje vietoje sudėti detroitiečių, kitoje — floridiečių, sekančioje — pačių čikagiečių, pagaliau — visų kitų Amerikos vietų tautiečių sveikinimai. Atrodo, jog pavyko neprapuldyti nė vieno sveikinimo, nors tokios galimybės yra, nes sveikinimų tikrai daug, nuotraukos labai įvairios, skirtingos kokybės, tad betvarkant, bedėliojant įmanoma ir pasiklysti. Jeigu vis dėl to kuriam nors iš sveikinusių atrodys, jog jų linkėjimai išėjo ne visai tokie, kokių laukta, iš anksto atsiprašau: nebuvo kaip nei pasitikslinti, nei pačių tautiečių pasiteirauti (neturėjome nei adresų, nei žinoma, laiko...).

Priminsiu, jog redaguojant rankraščius ir rūpinantis knyga, daug ir kruopščiai pasidarbo redaktorė Ramutė Sarkutė. Beje, tai bus turbūt paskutinė jos redaguota knyga: kai rankraščiai iškeliavo į spaustuvių Kaune, ji atšventė išleistuves į pensiją. Knygos išvaizdos autorė — techninė redaktorė Regina Bandzevičienė turėjo ypač daug darbo, kol sudėstė tekstus ir nuotraukas.

O iliustracijų šį kartą iš tikro daug: vien istorijai skirtų apie 120 (redaktoriai, darbininkai, meno saviveiklininkai ir kt.). “Nuotraukas” visas jas reprodukuojo V. Kapočius.

Tokia yra “Tėviškės” draugijos dovana “Vilnies” laikraščio sukaktuvėms.

Vytautas Kazakevičius

RASISTINĖJE PIETŲ AFRIKOJE

Viso pasaulio akyse rasistinė Pietų Afrika — tai šalis kalėjimas, valstybė, kurioje bet kuriuo momentu gali įvykti sprogimas.

Teroras tapo įprastu reiškiniu afrikiečių gyvenvietėse, kur nuo 1984 metų rugsėjo mėnesio jau žuvo daugiau kaip 300 žmonių, ir ekonomika nerodo jokių greito pakilimo požymių, net ir pats prezidentas P. Bota išpėjo parlamentą, kad bet kuriuo momentu situacija šalyje gali dar labiau pablogėti.

Pasipiktinusių afrikiečių spaudžiamas, prezidentas P. Botair jo valdančioji nacionalistinė partija švelnina kai kuriuos apartheido įstatymus. “Aš pasiryžęs atšaukti visus nemalonus ir diskriminacinius įstatymus, kurie remia apartheido koncepciją” — nesenia pareiškė P. Bota. Taigi įstatymai, kuriais remiantis šalyje kalinama 1,3 milijono žmonių, arba 4,4 procento šalies gyventojų, vadinami “nemaloniais”. Pietų Afrikos patriotų duomenimis, policija kasdien suima ir tardo vidutiniškai 100 tūkstančių gyventojų. Tai švelniai tariant, “diskriminacija”. Vyriausybės veiksmai prieš afrikiečių politinius lyderius ir reakcija į įvykius afrikiečių gyvenvietėse rodo, kad permainų tempus nustatinėja baltieji, o ne afrikiečiai. Pretorijos valdžia tuoju pat slopina bet kokį afrikiečių politinį aktyvumą. Pavyzdžiui, Pietų Afrikos nacionalinis kongresas buvo uždraustas jau prieš kelis dešimtmečius, jos lyderis Nelsonas Mandela kalinamas nuo 1964 metų, o nuo 1979 metų legaliai veikiančioms afrikiečių profesijoms draudžiama užsiminėti politinę veiklą. Afrikiečiai protestuoja. Jų gyvenvietėse sprogsta bombos, dužta buteliai su padega-

muoju skysčiu, aidi policijos sirenos, šūviai. Kaip praneša informacijos agentūros, ramūs ir prabangūs baltųjų kvartalai ir kunkuliuojantys afrikiečių rajonai atrodo kaip du skirtingi pasauliai.

Ypač sunki afrikiečių ekonominė padėtis. Milijonai žmonių palikti be pragyvenimo šaltinio, tuo tarpu valdžia sąmoningai neišnaudoja net esamų ekonomikos galimybių. Šį paradoksą geriausiai paaiškina Stelemboso universiteto profesorius F. Spalsas. Jis pareiškė: “Jeigu mes stimuliuosime ekonomiką, vieni baltieji jau nebesugebės jo valdyti. Kad tokia sistema gerai funkcionuotų, jos darbe turėtų dalyvauti ir afrikiečiai”. Kaip tik to ir nori Pretorijos režimas. Į afrikiečių protestus valdžia atsako masiniu teroru ir represijomis. Kaip praneša informacijos agentūros, buvo surengta plataus masto baudžiamoji operacija prieš Lingalilhes gyvenvietės, esančios Kapo provincijos rytuose, gyventojus. Į gyvenvietę buvo permesa policijos, kariuomenės ir “saugumo pajėgų” dalinių. Policijos daliniai buvo įvesti ir į Fort Heiro universiteto teritoriją. Protestuojantys studentai, kaip paprastai, buvo apkaltinti valstybės išdavimu.

Represijas pasmerkė daugiau kaip 850 šalies demokratinės visuomenės atstovų. Jie padavė į teismą policiją. Kaltindami ją kriminaliniais nusikaltimais. Vien tik pastaruoju metu policininkai neteisėtai suėmė kelis šimtus žmonių, apie šimtą kartų panaudojo šaunamuosius ginklus, sužalojo apie 30 asmenų. Vien tik šiais metais “tvarkos saugotojai” nužudė daugiau kaip 400 afrikiečių.

V. Rachlevičius

Nuotraukoje: PAR armijos specialieji daliniai ruošiasi baudžiamajai operacijai

KACIŲ PROTEVIAI

Katės — vienos tų gyvūnų, kuriuos žmonės prisijaukino vėliausiai. Manoma, kad tai atsitiko Egipte maždaug prieš keturis tūkstančius metų. Jau penktajame šimtmečiuje prieš mūsų erą Herodotas rašė: “Jei kokiuose nors namuose padvesia katė, visi to namo gyventojai skutasi antakius. Padvėsusios katės nunešamos į šventyklas, čia balsamuojamos ir palaidojamos”. Senuose papiruose rasta užuominų, kad svetimšalius, atsitiktinai užmušiusius katę, įsiutusi minia užmušdavo akmenimis.

Be Graikijos ir Romos, naminės katės Europoje paplito labai vėlai, tik viduramžiais.

Sunku dabar pasakyti, kodėl žmonės, ypač Europoje, vos prisijaukinę kates, jas pradėjo laikyti

“piktųjų jėgų” įsikūnijimu. Žmonėms, nežinantiems elektros prigimties, nuostabą ir baimę galėjo kelti glostomų kacių kibirkščiavimas tamsoje.

Viduramžiais katės užėmė pirmą vietą tarp gyvūnų, bažnyčios pripažintų kaip šėtono bendrai. Katėms atėjo sunkūs laikai. Didžiojoje Europos dalyje, ypač Vokietijoje ir Flandrijoje, per didįjį pasninką buvo stengiamasi užmušti ir palaidoti kuo daugiau kacių, kartais jos būdavo užkasamos gyvos. Net XVI ir XVII amžiuose visoje Europoje ir Amerikoje dar buvo paplitusi apeiga — užmūryti kates gyvas, kad taip padvėstų, išdžiūtų ir liktų visam laikui baidyti šėtoną arba žiurkes ir peles.

Vilnis, 1985 rugpjūčio 1

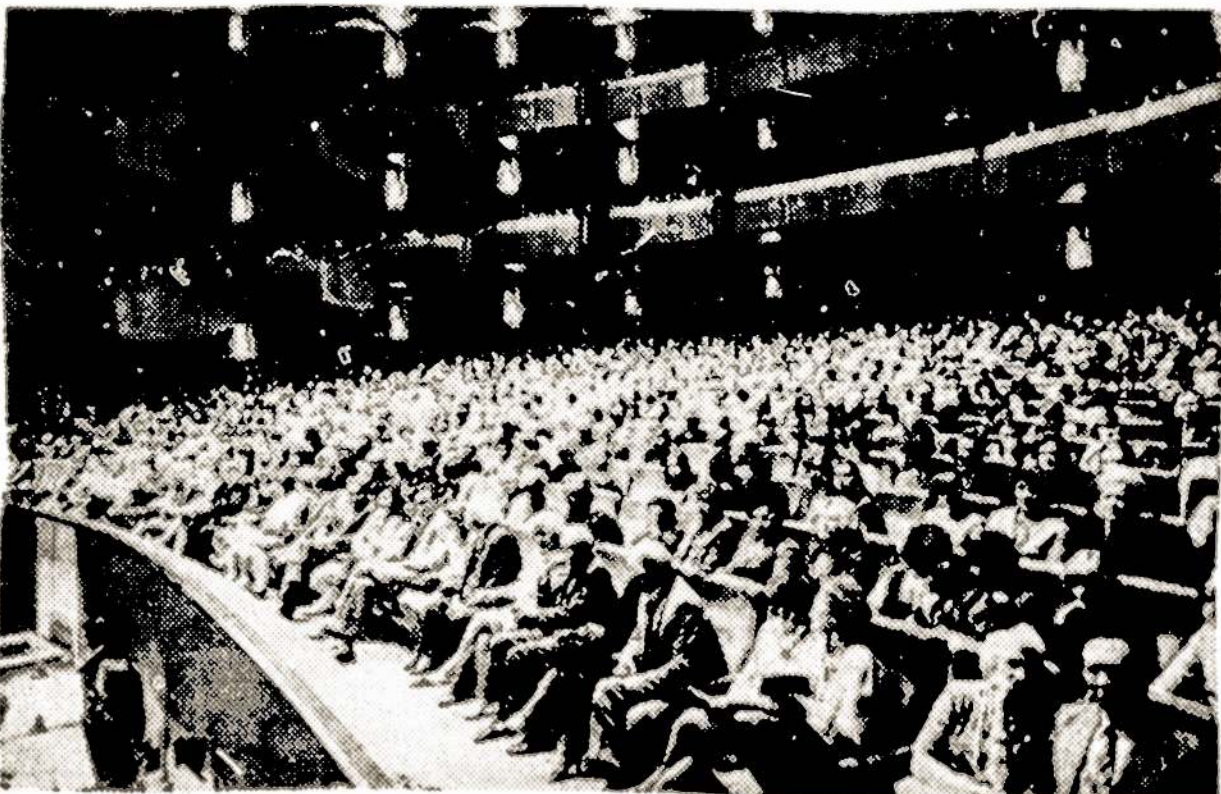
“LAUKSIME NAUJŲ SUSITIKIMŲ”

Nuotraukoje: Scena iš spektaklio. Dainininkai A. Grigas ir V. Noreika.

Lietuvos teatrai žiūrovų stoka niekada nesiskundžia. Į bet kurį spektaklį bilietai išparduodami dar prieš kelis mėnesius. Tačiau yra tokių, į kuriuos patekti laikoma netgi garbe. Vienas jų — Dž. Verdžio “Traviata” gruodžio 31 d. Lietuvos TSR Valstybiniame akademiname operos ir baleto teatre-lietuviškosios operos gimimo spektaklis.

Ne mažesnę žiūrovų susidomėjimą sukėlė “Traviata” ir šių metų balandžio 20-ąją, kai prie orkestro dirigento pulsto Alvydas Vaisaitis, o Žermono partiją atliko Algis Grigas — svečiai iš Chicago. Violetą dainavo respublikos nuspelnusių artistė, tarptautinių konkursų laureatė Irena Milkevičiūtė, Alfredą — TSRS liaudies artistas Virgilijus Noreika.

Nuotraukoje: Žiūrovų salė spektaklio belaukiant.

Akordeonistų kvintetas

Įprasta buvo manyti, kad akordeonas tinka vien smagioms liaudiškoms polkoms ar valsams groti. Amžiaus pradžioje, formuojantis naujiems miesto ir kaimo folkloro žanrams, akordeonas tapo vienas populiariausių buitinės pramoginės muzikos instrumentų. Tačiau tradicinių požiūrį laikas verčia keisti. Štai jau 25 metai akordeonistai profesionalai ruošiami Lietuvos TSR valstybinės konservatorijos liaudies instrumentų katedroje. Kuriasi vis nauji akordeonistų ansambliai, formuojasi profesionalus repertuaras. Akordeonas tapo koncertiniu instrumentu.

Lietuvoje vienas aktyviausių akordeono muzikos propaguotojų — Vilnis, 1985 rugpjūčio 1.

— Manau, kad šis vakaras ilgam išliks tiek žiūrovų, tiek mūsų, atlikėjų, atmintyje, — po spektaklio pasidalijo išpuodžiais Virgilijus Noreika, kuris, beje, yra taip pat teatro direktorius ir meno vadovas. — Ir nors susitikimas su svečiais buvo pirmasis — tikėsime, jog ne paskutinis. Jie — dideli savo profesijos meistrai. Dirigentas iš karto surado “bendrą kalbą” su orkestru, Tai byloja kad ir tas faktas, jog pakako tik vienos repetacijos. Algis Grigas gerai valdo balsą, turi neabejotiną aktorinį talentą, todėl neatsitiktinai jo pasirodymą scenoje lydėjo karšti plojimai.

Lietuvių išėivijos meno meistrų viešnagė — labai sveikintinas reiškinys, pasakė baigdamas V. Noreika. Lauksime naujų susitikimų.

Algimantas Degutis

Respublikiniuose švietimo darbuotojų namų akordeonistų kvintetas. 1978 metais jį subūrė ir jam vadovauja J. Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytojas Ričardas Sviackevičius. Kartu su juo ansamblyje groja Vilniaus muzikos mokyklų V. Lukoševičiūtė, V. Zimaničiūtė, L. Plungaitė, ir R. Jankutė.

Šalia pramoginio žanro pjesių kolektyvas atlieka ir sudėtingesnius kūrinius. Kvinteto koncertuose skamba J. S. Bach, V. Vivaldžio, A. Chačaturiano, D. Šostakovičiaus, G. Sviridovo, J. Strauso muzika. Nemažą vietą ansamblio repertuare užima ir lietuvių kompozitorių M. K. Čiurlionio, E. Balsio, V. Bagdo-

LIETUVOS MOKSLININKŲ LABORATORIJOSE

Žmogaus talkininkai — nematomi virpesiai

Išradėjų išradėju Lietuvoje vadinama Kauno Antano Sniečkaus politchnikos instituto profesorius, technikos mokslų daktarą Kazimierą Ragulskį. Už savo ir kartu su mokiniiais parengtus mokslinius darbus jis yra gavęs daugiau kaip tūkstantį išradėjų teisių.

Profesorius vadovauja instituto “Vibrotechnikos” sektoriui, kurio darbuotojai bando įvairias galimybes praktikoje panaudoti... virpesius.

— Žmogus jau seniai išitikino virpesių naudingumu, jie padeda tobulinti daugelį darbų, — pastebi profesorius. — Pavyzdžiui, virpinant gaunamas nepalyginamai aukštesnės kokybės betonas, negu jį presuojant, virpesiai į žemę lengviau suvaro polių, negu kalant plaktais, jie geriau mala, negu girnos ir t.t. Mes kuriame įrengimus, kurių dėka virpesius “išmokysime” visiškai naujų profesijų.

Profesorius kviečia į vieną sektoriaus laboratoriją. Tarsi bičių avilys čia gaudžia įtaisai, dirbtiniu būdu “sendinantys” metalą.

— Liejiniuose, suvirintose konstrukcijose visuomet susidaro vidiniai įtempimai, — aiškina mokslininkas. — Jeigu jie nebus laiku pašalinti, metalas gali deformuotis, t.y. iškrypti. Kad to neatsitiktų, konstrukcijos yra “sendinamos”. Tas darbas iki šiol buvo labai sudėtingas ir brangus. Išvaizduokite, kad keliasdešimt tonų sveriančią konstrukciją tekdamo dėti į kaitinimo krosnį, vėliau specialiuose įrengimuose staigiai atšaldyti. Padedant virpesiams apsieinama be viso šito. Tereikia ant metalo paviršiaus išdėstyti kelis vibratorius — ir jų sukelti virpesiai vidinius įtempimus visiškai pašalina. Šio, kauniečių sukurto metodo teikiama ekonomija šalies liaudies ūkyje jau skaičiuojama milijonais rublių.

Profesorius supažindina ir su kitomis sektoriaus naujovėmis. Štai įrengimų sukurti dirbtiniai virpesiai tarsi nematoma ranka montuoja skaičiavimo mašinų atminties blokus, apdoroja labai tikslūs elementus, fasuoja vaistus... Greta — įrengimai, kurie virpesių pagalba leidžia prognozuoti kuriamų laivų, lėktuvų, mašinų patikimumą. Kartu su Kauno medikais sukurti prietaisai, kuriais galima zonuoti žmogaus širdį (nereikia operuoti krūtinės ląstos). Medikams rekomendavus, pagamintas nedidukas virpesių generatorius: tereikia jį kelioms minutėms pridėti prie raumenų — ir nuovargio tarsi nebūta.

Svarų žodį profesorius Kazmieras Ragulskis ir jo mokiniai tarė naujoje mašinų mokslo srityje — mašinų ir mechanizmų diagnostikoje. Dabar nebe tie laikai, kai, sakykime, geras laikrodininkas ar šaltkalvis visuomet surasdavo jiems žinomų mechanizmų gedimą be specialių

no, kitų kūrinių. Platus kūrinių ratas leidžia kolektyvui sudaryti įvairias koncertų programas.

Akordeonistų kvintetas koncertavo daugelyje respublikos miestų, taip pat Maskvoje, Leningrade, Kijeve, Rygoje, Rytų Vokietijoje. Praėjusiais metais kolektyvas įrašė savo pirmąją plokštelę.

E. Timukaitė

priemonių. Atsiranda vis sudėtingesnių įtaisų ir mašinų, kur vien gero konstrukcijos žinojimo jo gedi-
mui surasti nebeužtenka. Be to, daugelį šiuolaikinių mašinų ir prietaisų įmanoma tikrinti tik veikiančius, jų neardant, kai negalima prieiti prie paties tikrinamojo mazgo. Todėl Kaune sukurti metodai, kai sutrikimų priežasčių ieško virpesiai, susilaukė plataus pripažinimo ne tik Tarybų šalyje, bet ir užsienyje. Valdomų virpesių pagalba, pavyzdžiui, dabar kontroliuojamas elektrinių, automobilių, laivų sudėtingų mazgų, labai tiksliai įrengimų darbas.

Beje, mokslininkų žvilgsnis nukrypo, sakytum, ir į visai nelauktą sritį. Pavyzdžiui, profesoriaus vadovaujama mokslininkų grupė tiria, kaip virpesių pagalba iš anksto nustatyti, ar neužkrėsti kenkėjais grūdai. Pasinaudojant labai tikslia aparatūra, pavyko užrašyti grūduose esančių parazitų sukeltamus virpesius. Pagal šiuos požymius aparatūra dabar leidžia surasti ką tik užkrėstus grūdus.

Mokslininkas pasakoja, kad vibracijai netrukus patikės ir visiškai neįprastą vaidmenį — “tramdyti” pačią save. Jau sukurti generatoriai, kurie gesina žalingus metalo apdirbimo staklių, audimo ir verpimo mašinų skleidžiamus virpesius, atneša tylą į gamybos cechus.

Romualdas Česna

Pasitinkant Kipro Petrausko 100-ąsias metines

Šių metų lapkričio 23 dieną sukanka 100 metų, kai gimė įžymus tarybinės muzikinės kultūros atstovas, vienas iš lietuvių operos meno pradininkų, TSRS liaudies artistas Kipras Petrauskas. Šiai sukakčiai pažymėti sudaryta respublikinė organizacinė komisija, kuriai vadovauja Lietuvos TSR teatro draugijos prezidiumo primininkas, Lietuvos TSR liaudies artistas V. Noreika. Į komisiją įeina žymūs respublikos kultūros veikėjai, meno meistrai, kūrybinių organizacijų kultūros įstaigų vadovai.

Pirmajame organizacinės komisijos posėdyje aptarti jubiliejinių minėjimų respublikoje klausimai. Numatyta, kad šią datą pažymės respublikos teatrai, Valstybinė konservatorija, Filharmonija, taip pat leidyklos, spauda, radijas ir televizija, kinas, kultūros namai, bibliotekos, kitos kultūros įstaigos.

TVIRTOS ŠAKNYS ŽEMĖJ GIMTOJOJ

Ten, kur už Ukmergės į srauniąją šventąją įteka gražioji širvinta, kur viena kalvelė aukštesnė už kitą, driekiasi Salomėjos Nėries kolūkio laukai. O vidury ūkio, šalia senojo Veprių miestelio, čiurlena vingrus Riešės upelis, ramiai tyvuliuoja legendomis ir padavimais apipintas ežeras Veprys.

Šiose gražiose vietose įsikūrusių Sližių, Kultuvėnų, Pauplių, Knyzlaukių, Gavėnionių, Minderiškių, Kelmų, Samantonių kaimų gyventojai šiemet pažymi savo bendro darbo, kai jie susijungė į kolektyvinį ūkį, 35-erių metų sukaktį. Per tą laikotarpį neatpažįstamai pasikeitė apylinkės ir pačių žemdirbių gyvenimas.

— Ką ten pasakoti, — užklaustas šypteli ilgametis kolūkio pirmininkas, ekonomikos mokslų kandidatas Steponas Jankeliūnas. — Geriau pervažiuokime per ūkį, su žmonėmis pasikalbėkime.

Keliaujant iš Veprių į Samantonių — naują ūkio gyvenvietę, S. Jankeliūnas pastebi, kad laukai, kurie beveik visi jau numelijuoti, kasmet atseikėja po 36-40 centnerių javų. O anksčiau valstiečiai džiaugdavosi, jei gaudavo iš hektaro po 5-6 centnerius. Produkty-

Nuotraukoje: liaudies meistras, nusipelnęs kolūkietis Kostas Povilavičius su sūnumi Jonu.

vūs gerų veislių gyvuliai dabar auginami mechanizuotuose kompleksuose. Žedžiu, visos čia vystomos žemės ūkio gamybos šakos tvarkomos pramoniniu būdu. Sunkų žmonių darbą pavaduoja įvairių mašinų, agregatų. Ir uždirba žmonės čia gerai — kolūkiečio darbo dienos vertė šiuo metu siekia 10 rublių. Kolūkio kasa taipogi netuščia — kasmet turima daugiau kaip po milijoną rublių pelno.

Pakely prie mūsų prisijungęs ūkio profsąjungos organizacijos pirmininkas Alfonsas Novikas pradeda vardinti kas pastaruoju metu įdomaus pastatyta Saman-

tenyse. Štai šio miestiečio kaimo panoramoje — Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato namukai, Lengvi, spalvoti. Šalia jų — ūkiniai priestatai.

— Tai jaunavedžių mikrorajonas, — sako A. Novikas. — Namai kaip žaisliukai. Kiek šitoks "žaisliukas" kainuoja ūkiui — kaimo žmonės žino. Bet savo darbuotojams — jauniems specialistams, naujai susikūrusioms šeimoms — ūkis juos pastato nemokamai.

Aplinkos grožiui, kolūkiečių patogumui daug dėmesio ir daugiau kaip ketvirtį milijono kasmet skiria kolūkis. Šiuolaikinius gyvenamuosius namus, padedant ūkiui, statosi daugelis žemdirbių: S. Nėries kolūkyje per pusšimtis kiemų. Džiugina tai, kad kaimas labai jaunėja. Jei prieš trejus metus žemdirbio amžiaus vidurkis buvo 42 metai, dabar — 35. Ferlose, statybose, vaikų darželyje dirba jauni žmonės, baigę specialias vidurines mokyklas. Ūkyje pasirodė ir anksčiau kaime negirdėtų specialistų — landšafto architektas Kęstutis Vėrenis, Vilniaus dailės instituto auklėtinis skulptorius Vytautas Žentelis. Tai vietinių gyventojų vaikai, su ūkio sti-

pendijomis išėję mokslus ir grįžę gimtinėn puoselėti jos grožį. Kruopščiai prižiūrimose žaliuosiose vejose, gėlynuose gražiai įsikomponavo gabiių skulptorių tėvo ir sūnaus Jono ir Viktoro Žentelių iškalto iš granito dekoratyvinės skulptūros.

Vepriai, Samantonių — nuo seno čia žmonės garsėja pomėgiu turizmui, linksmam šokiui, dainai. Didelis sporto entuziastas ir pats kolūkio pirmininkas S. Jankeliūnas. Jo iniciatyva laisvalaikio jaunimas talkomis statė hipodromą, kur dabar įvairių švenčių proga vyksta įdomios žirgų lenktynės. O pirmąjį vasaros mėnesį,

Troleibusai — populiariausia Vilniaus miesto transporto priemonė. Jais kasdien pervežama pusė milijono sostinės gyventojų ir svečių.

Nuotraukoje: Troleibusų parko dispečeriniame punkte.

K. Jankausko nuotrauka

NUO PLŪGŲ IKI ELEKTRONIKOS

Telšių skaičiavimo mašinų įmonės informacinis skaičiavimo centras praturtėjo nauju našiu skaičiavimo kompleksu SM-1600. Šiame komplekse, kurį pagamino Vilniaus skaičiavimo mašinų gamykla, vienas iš blokų yra pačių telšiečių gamybos. Tai išorinės atminties įrenginys. Vienas jų su visu kompleksu grįžo atgal į Telšius ir dabar gerai tarnauja savo gamintojams.

Įmonės informacinis skaičiavimo centras, pradėjęs jau antrą gyvavimo dešimtmetį, labai padeda tobulinti valdymą, analizuoti gamybos efektyvumą, spręsti gamybos uždavinius, sudaryti užduotis cechams, barams ir brigadoms, sekti jų vykdymą. Kompleksiškas informacijos apdorojimas išlaisvino centro darbuotojus nuo vargingo skaičiavimo, pagreitino informacijos pateikimą.

Nuo šių metų "Sigmos" susivienijimas, kuriam priklauso Telšių skaičiavimo mašinų gamykla, pradėjo dirbti ekonominio eksperimento sąlygomis. Geriau tenkinti vartotojų poreikius — tai vienas svarbiausių eksperimento tikslų. Ta linkme telšiečiai ir orientuoja visą gamybą, diegia naujoves, kurios kelia darbo našumą, gerina produkcijos kokybę. Įmonės inžinieriai ir technologai dabar tobulina perforacinių skaičiavimo mašinų duomenų išvedimo įrenginį. Neseniai pradėtas gaminti naujas robotų pasukimo mechanizmas. Tai jau trečias telšiečių gaminy iš šios serijos.

Naujienu yra ir plataus vartojimo prekių gamybos bare. Vartotojų pripažinimą užsitarnavo spynos "Garantija", netrukus parduotuvių lentynose pasirodys naujos pridemosios spynos su garso signalizacija. Iš viso plataus vartojimo gaminių palyginus su praėjusiais metais telšiečiai šiemet žada išleisti penktadaliu daugiau.

Telšiai, kadaise garsėję plūgais, akėčiomis ir kitais žemės ūkio padargais, dabar gamina sudėtingą techniką. Nuo plūgo iki elek-

pasitinkant Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-metį, Samantonyse buvo atidaryti gražūs kultūros namai. Čia įvyko įspūdinga poezijos šventė, kurios metu kasmetinė ūkio literatūrinė premija, pavadinta "Žydinčios vyšnios šakelė", už mėgiamiausią poezijos rinkinį buvo įteikta lietuvių liaudies poetui Justinui Marcinkevičiui.

Dainius Ručinskas

tronikos — milžiniškas žingsnis. Jį žengė žmonės, nuolat keliantys techninę kvalifikaciją, gilinantys savo žinias. Įmonės gamybininkai su gamyklos stipendijomis išvyksta mokytis ir grįžta atgal į įmonę kvalifikuoti specialistai.

S. Blėda

KOMUNISTAS VISADA RIKIUOTĖJE

Bronius Einoris

Prasmingą gyvenimo kelią nuėjo Anykščių rajono, Troškūnų miesto gyventojas, personalinis pensininkas Bronius Einoris.

Nuo mažų dienų jis svajojo apie šviesesnę ateitį, gražesnę rytdieną. Dar 1937-aisiais jis susiejo savo gyvenimą su Komunistų partija. Tuometinės Biržų apskrities Papilio valsčiuje kartu su kitais aktyvistais platino komunistinę spaudą, atsisaukimus, aiškino darbo žmonėms partijos žodį. Didžiojo Spalio, Gegužės pirmosios švenčių išvakarėse ne kartą apylinkės kaimuose jis iškeldavo raudonąsias vėliavas.

Atkūrus Lietuvą Tarybų valdžią, Broniui Einoriui buvo patikėtos Papilio valsčiaus pirmininko pareigos.

Ir kur gyventų, kokį darbą dirbtų patijos veteranas — visur pasižymėjo kaip energingas, darbštus, principingas ir bebaimeis komunistas.

Nors Bronius Einoris jau senokai išėjo į užtarnautą poilsį, bet namuose nesėdi. Jis dažnas svečias rajono mokyklose, žemdirbių kolektyvuose, nes kovų ir darbo veterano žodis visiems įdomus ir reikalingas. Jau daugelį metų Broniui Einoriui patikimas Lietuvos KP Anykščių rajono komiteto partinės komisijos nario pareigos.

V. Bagdonas

• Pagalys, nors ir nudažytas geležies spalva, vis tiek yra pagalys. Dedamasis nepaprastu, nenuslėpsi vidutiniškumo. (S. Moemas)

Vilnis, 1985 rugpiūčio 1

Kyla nauji rajonai

Kalniečių mikrorajone vyksta baigiamieji darbai.
(Kosto Leonavičiaus nuotr.)

Palei Kauno Raudonosios Armijos prospektą nusidriekė šiuolaikinis gyvenamųjų namų masyvas — Kalniečių rajonas. Šį pusmetį Kalniečių rajonas bus baigtas statyti. Paskutinis objektas — vaikų darželis. O tada Kauno namų statybos kombinato statybininkai visas jėgas mes naujo rajono — šilainių statybai.

Pernai Kauno namų statybos kombinato kolektyvas atidavė gyventojams 143 tūkstančius 300 kvadratinį metrų plotą. Šį skaičių pateikiame sąmoningai nesuapvalintą, nes tie trys šimtai kvadratinų metrų — irgi butai, kuriuose apsigyveno ne viena kauniečių šeima. Taipogi kombinato statybininkai atidavė šeiminiškams vidurinės mokyklos, vaikų darželio ir kelių aukštų garažo raktus.

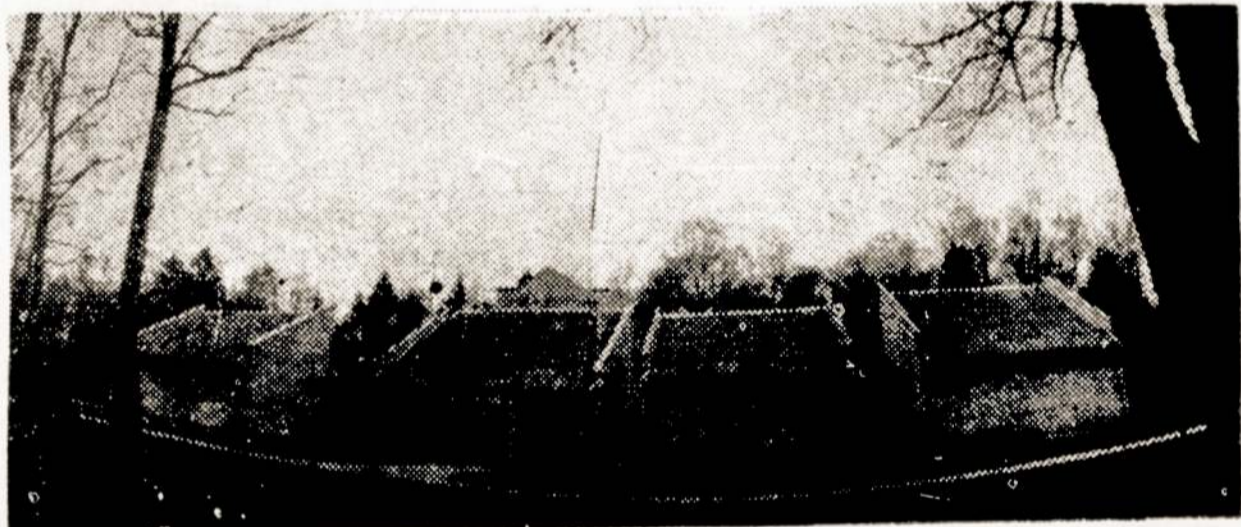
Už pasiektus aukštus sąjunginio socialistinio lenktyniavimo rezultatus, sėkmingą TSRS 1984 metų valstybinio, ekonominio ir socialinio vystymo plano vykdymą Kauno namų statybos kombinatas ap-

dovanotas TSKP CK, TSRS Ministrų Tarybos, VPSCT ir VLKJS CK percėinamąja raudonąja vėliava ir įrašytas TSRS LČPP sąjunginėje garbės lentoje.

Kombinato kolektyvas turi kuo didžiuotis: sutaupyta tiek statybinių medžiagų, kad iš jų galima pastatyti gyvenamąjį namą. Statyboje įdiegta naujovė: pamatai pastatams klojami giluminiu būdu, sutankinant gruntą. Tai leidžia kasmet sutaupyti aštuoniasdešimt tonų metalo ir per du šimtus tonų cemento.

— Šiomet Kauno namų statybos kombinatas dirba, keldamas darbo našumą, — papasakojo kombinato vyriausiasis inžinierius V. Zabiela. — Numatyta virš plano pastatyti keturis gyvenamuosius namus. Bus atiduotas naudoti eksperimentinis vaikų darželis, vidurinė mokykla, parduotuvė-valgykla. Naujieji pastatai tarnaus žmogaus gerovei.

Stasys Petrauskas

Kaišiadorių paukštyno darbuotojams pastatytas naujas profilaktoriumas. Čia po darbo jie gali pailsėti. Jų paslaugoms yra suomiška ir rusiška pirtys, baseinas su kaskadomis. Profilaktoriume atidaryta paveikslų galerija.

Nuotraukoje: Kaišiadorių paukštyno profilaktoriumas.

A. Sabaliausko nuotrauka

SVEIKATOS SARGYBOJE

Prie Alytaus centrinės ligoninės iškilo naujas gydymo ir diagnostikos korpusas. Jame įsikūrė chirurginis ir traumatologinis skyriai, naujos operacinės, rentgeno ir kiti kambariai. Dabar Alytaus ligoninėje vienu metu galės gydytis apie 900 žmonių.

Miesto ir rajono gyventojų sveikata šiandien rūpinasi 350 gydytojų ir daugiau kaip 1100 medicinos sėserų, kito personalo. Vien miesto poliklinika kasdien gali priimti daugiau kaip du tūkstančius žmonių. Be to, medicininė Vilnis, 1985 rugpiučio 1

pagalba teikiama įmonių ir organizacijų sveikatos punktuose. Dauguose, Simne yra ligoninės, kitose vietose ambulatorijos, akušerių felčerių punktai.

Palyginimui priminsime, kad iki Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje visoje Alytaus apskrityje tebuvo vos 6 gydytojai. Alytaus ligoninėje yra išlikęs dokumentas, kuriame rašoma, jog "iš Alytaus apskrities gyventojų ligonio, gulinčio ligoninėje, už išlaikymą imami keturi litai, o Alytaus miesto ir kitų apskričių gyventojai

PRAUŽĖ BAIŠUS VIESULAS

Vilniaus rajono Ždanovo kolūkio laukai buvo nutviekti gegužės saulės spindulių, žaliavo žiemkenčiai, kolūkiečiai trėšė pievas sodino bulves. O kaip jau buvę Eltos pranešta, gegužės 10 dieną apie 19 valandą, virš šių laukų į kaimų praužė stiprus viesulas. Jis nekliudęs Nemenčinės miesto 300-400 metrų pločio ir 8-9 kilo metrų ilgio ruože išlaužė medžius paklojo kelis šimtus metrų miško išgricvė ryšių ir elektros atramas.

Zuvo trys žmonės, trys sužeisti. Seštame kilometre nuo Nemenčinės baltuoja "Neries" tarpukinė gyvulininkystės įmonės pastatai. Čia viesulas susuko kelis modernius gatvės šviestuvus, išdaužė kontoros ir kitų statinių langus, įsiveržęs į vidų, sukuižino ir baldus. Stichijos jėga susuko keletą tonų sveriančią traktorinę priekabą ir baisiu greičiu nurūko tolyn į šiaurės vakarus.

Puodžiūnų kaime, šalia vieškelio, stovėjo pensininkės Kazimieros Kabelis namas. Šiandien jo likę tik pusė. Kita namo dalis išblaškyta pievoje ir sode. Išrautos su šaknimis obelys. 83-ųjų metų senutė tą vakarą buvo likusi su dviem mažyliais. Ji per langą matė greitai artėjantį juodą debesį, kuris prieš pat trobą prasiskyrė, apglėbdamas namą. Pasigirdo smarkus traškesys, o po kelių sekundžių viskas nurimo.

Sirvydiškių kaime yra daugiau apgadintų namų. Vieniems viesulas tik grybžtelėjo stogą, kitiems jį visai nukėlė. Taip atsitiko ir su veršide, ir gyvulininkystės fermos statiniu Alniškėse. Čia žuvo keletas telyčaičių, o nugriuvus arkliai,

moka po šešis litus į parą. Už gydymą, vaistus, tvarsčius imamas atskiras mokestis. ..."

Tad ar galėjo alytiškis darbininkas, uždirbdamas po 3-4 litus per dieną, gydytis? O ligos siautė. Tai buvo priverstas pripažinti ir reakcinis laikraštis "Lietuvos aidas". Viename iš jo numerių buvo rašoma, kad "aštriomis užkrečiamomis ligomis Alytaus miesto savivaldybėje tik per 1939 metų liepos mėnesį užregistruota 13 susirgimų vidurių šiltine, 12 škarlatina, daugelis kitokiomis ligomis".

Nors šiandieniniame Alytuje, kaip ir visoje Lietuvoje, jau seniai pamiršti šie susirgimai, žmonių sveikatos sargyboje nuolatosis būdi rajono sanitarinė epidemiologinė stotis. Čia dirbantys gydytojai tikrina prekybos, įmonių ir organizacijų, mokyklų sanitarinę būklę, kovoja už švarą ir sveiką aplinką.

Tačiau pagrindinis krūvis tenka poliklinikose, ambulatorijose ir ligoninėse dirbantiems medikams. Čia dirba Lietuvos TSR nusipelnę gydytojai M. Karpova, K. Nekrošas, A. Koreva, I. Žekienė, kiti aukštos kvalifikacijos gydytojai. Daugelis jų praėjo puikią, jau mirusio nusipelnusio gydytojo S. Kudirkos mokyklą. Tai buvo tikrai visų sričių specialistas, padaręs daugiau kaip 35 tūkstančius chirurginių operacijų. Šiandien Alytaus medikų darbas yra pripažintas ne tik Lietuvoje, bet ir visoje šalyje.

Stanislovas Pleškus

dei, ir keletas arklių.

Tačiau gyvenimas Ždanovo kolūkyje eina pirmą kartą. Žmonės dengia naujus stogus, tvarko aplinką. Elektrikai ir ryšininkai jau daug kur atstatė elektros ir ryšių linijas.

Tuoju po stichinės nelaimės buvo sudaryta speciali komisija, kuriai vadovauja Vilniaus rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas, plano komisijos pirmininkas Bronius Bradauskas. Pagrindinis dėmesys dabar skiriamas individualiam sektoriui — reikia kuo greičiau atstatyti, suremontuoti gyvenamuosius namus. Rajono Miškų ūkis jau paskyrė miško medžiagos, rajono Žemės ūkio valdyba — šiferio, kitų statybinių medžiagų.

Ždanovo kolūkiui numatyta kuo greičiausiai pastatyti 300 vietų veršidę. Šiuos darbus atliks rajono statybinės organizacijos, kolūkiečiams talkins ir vilniečiai.

Algirdas Gineitis

Penkias birželio pirmosios savaitės dienas tarp Vilniaus senamiesčio mūrų skambėjo lietuviška muzika. Kaip ir kiekvienos vasaros pradžioje, čia buvo surengtas tradicinis liaudies muzikos festivalis "Skamba, skamba kankliai". Koncertavo daugiausia folkloriniai ansambliai. Ši šventė buvo paskirta pergalės prieš fašizmą 40-mečiui ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-osioms metinėms. Senamiesčio skersgatviais sklido folklorinių ansamblių atliekamos lietuvių liaudies dainos, aidėjo muzika. O greta esančio V. Kapuskos universiteto studentų teatre, Mokslo muziejuje pasirodė daino-čeliai ir muzikantai, šokėjai ir kanklininkės. Draugystės koncertą universitete kartu su vilniečiais surengė festivalio svečiai iš Gruzijos ir Estijos.

Nuotraukoje: Universiteto kieme koncertuoja Vilniaus skaičiavimo mašinų gamyklos folklorinis ansamblis.

(A. Sabaliausko nuotr.)

• Svajonė — tai žmogaus veržimasis pirmyn, tai visos jo viltys, visos jo paslaptys.

H. Seidbelis

KAUNAS PUIKUOJASI "MEREKURIJUM"

Šiandien jau neįsivaizduojame Kauno be Laisvės alėjos — pėsčiųjų gatvės, neskubaus centro gyvenimo. Malonu užsukti ir į naują "Merkurijaus" universalinę parduotuvę.

Prieš dešimt metų, kai Miestų statybos projektavimo instituto Kauno filiale vyko baigiamieji, o kartu ir patys kruopščiausi Kauno universalinės parduotuvės darbai, objekto autorius architektas Algimantas Sprindys dar tik buvo pradėjęs dirbti miesto vyriausiojo inžinierium-architektu. Reikėjo rasti laiko ir jėgų suderinti projektuotojo ir vadovaujančio darbuotojo rūpesčius.

Universalinė parduotuvė "Merkurijus" Kaune

1983 m. sausio 4 dieną Kauno universalinė parduotuvė, gavusi skambų Merkurijaus vardą, buvo iškilmingai atidaryta. Pastato tūris — 62 tūkstančiai kubinių metrų, naudingo ploto — 20,600 kvadratinų metrų. Nelengva tokiai didžiulei erdvei suprojektuoti patikimas konstrukcijas. Šį darbą gerai atliko inžinierius A. Kazlauskas, o "Merkurijų" pastatė Kauno trestas.

Vilniaus inžinerinio statybos instituto urbanistikos katedra, vadovaujama prof. J. Vanago, apklausė gyventojus, siekdama išaiškinti labiausiai mėgstamus Kauno pastatus bei jų kompleksus. Susumavus rezultatus, paaiškėjo, kad "Merkurijus" be konkurencijos užėmė pirmąją vietą. Kokios šio populiarumo priežastys?

Pirma ir esminė — pastatas tinkamai įjungtas į miesto audinį, jam parinkta vieta atitinka paskirtį. Pagal architektų A. Steponavičiaus ir J. Zagorsko parengtą Kauno centro detalaus išplanavimo projektą S. Daukanto gatvė yra svarbiausia skersinė ašis, kertanti Laisvės alėją. Taigi ši vieta geriausiai tiko gausiai lankomam visuomeniniam pastatui. Kita vertus, Laisvės alėjos viduryje trūko aiškio akcento, architektūrinės-erdvinės kulminacijos.

Įterpti tokį stambų pastatą į esamą užstatymą — sudėtingas uždavinys. Architektui A. Sprindžiui iškilo problema, kaip inkorporuoti "Merkurijų", išlaikant gatvių užstatymo linijas, nesumenkinant gretimų pastatų reikšmės. Tam naudojamos įvairios architektūros priemonės: plastiškas fasadų sujungimas, aplinkiniam užstatymui būdingos detalės, jų skaidymas, medžiagos. Pastatą šiek tiek atitraukus į kvartalo gilumą, priekyje susidarė ne-

didelė aikštė, kurioje suformuota vertikali su firminių parduotuvės ženklų, atitinkanti Laisvės alėjos užstatymo aukštį. Šis elementas nebūdingas miesto centrui, tačiau Laisvės alėjos erdvinės visumos nesuardo. Universalinės parduotuvės vidinė struktūra nulėmė skambias ir belanges fasado plokštumas. Vengdamas monotonijos, architektas stengėsi jas suskaidyti įvairiais elementais. Antai S. Daukanto gatvės išklotinėje įkomponavo centrinę laiptinę, fasade panaudojo nepretenzingą piliastrių ritmą, Laisvės alėjos pusėje pakartojo aplinkinei architektūrai būdingus bruožus. Tik ketvirto

aukšto konsolė — gana svetimas elementas Kauno centro architektūrai.

Pastato vidaus išplanavimas paprastas, prekybos salės, sandėliai, prekių iškrovimo platformos, pagalbines tarnybos išdėstytos logiškai ir funkcionaliai. Architektas vadovavosi pagrindiniu kriterijumi — pirkėjas turi patogiai ir lengvai pasiekti prekybos sales. Jų kompaktiška konfigūracija leidžia lanksčiai išdėstyti prekybos mikrokomplesus. Taip pat rastas trumpiausias prekių kelias nuo sandėlio iki prekystalio. Aiški funkcinė schema: rūšys ir ketvirtas aukštas skirti prekių iškrovimui bei sandėliavimui, o pirmas, antras ir trečias — prekybos salėms. Pirmo aukšto perimetras išradinai panaudojamas reklamai. Parduotuvė turi kelis įėjimus. Pėsčiai iš gatvės pamažu pereina į vitrinomis ir kioskais apsupatą vidinį "Merkurijaus" kiemelį. Taip pastato išorė sujungiamas su vidaus erdvėmis. Jų kaita — kvartalo skersiniai pasažai, akligatviai, vidiniai kiemeliai — atitinka Kauno centro stačiakampį kvartalo išplanavimą.

"Merkurijaus" interjeras lakaniskas, pagrindinis dėmesys skiriamas prekėms, vizualinei informacijai, reklamai. Apipavidalinimo autorius J. Maciulevičius moderniomis priemonėmis (chromuoto metalo plastika, neoniniais užrašais, kilimine danga dengtais tūriais) sukūrė žaismingą ir kartu demokratišką aplinką. Daug lėmė glaudus architektų bendradarbiavimas su būsimais pastato šeimininkais — prekybininkais.

Į "Merkurijaus" universalinę parduotuvę dažnai atvyksta architektai ir prekybininkai iš kitų šalies miestų pasidalyti patirtimi, pasimokyti. **A. Kaušpėdas**

Buvo pasmerkti mirčiai

Tos 1944 metų vasaros dienos Raistiniškių kaimo gyventojai niekada neužmirš. Dienos, kai jie buvo pasmerkti mirti. Ne tik jie, bet ir kitų aplinkinių kaimų valstiečiai.

... Artėjo frontas. Naktimis dangų raudonos pašvaistės nušviesdavo. Pasigirdavo pabūklų kanonados. Kaimuose pasirodė vokiečių genami pabėgėliai.

Skeldų kaimo valstiečių Dainių šeima apsisusto Kumpuoliuose pas pažįstamus. Pagyvenę porą dienų, Dainiai sumanė aplankyti namus, nes paliko seną motiną. Rūpėjo ir gyvuliai, ūkis. Nutarė, kad geriausia į Skeldas eiti Dainienei. Jeigu ką — vis dėlto moteris... Vyras pasiliko Kumpuoliuose su mažamečiais vaikais Petru ir Jone. Apžiūrėjusi ūkį, pašėrusi gyvulius, Adelė Dainienė vėl patraukė į Kumpuolius. Tačiau atėjusią į kaimą moterį nustebino tyla. Kaime — nė vieno žmogaus. Sodyboje, kurioje jie buvo prisiglaudę, nesurado nei savo šeimos, nei šeiminių. Dainienė puolė pas kaimynus. Bet ir čia — tuščia. Negera nuojauta nusmelkė moterį. "Tikriausiai vokiečiai visus tolyn išvarė", — pravirko moteris.

O tuo metu į senosios cerkvės šventorių iš Raistiniškių, Degučių, Cholopovkos, Liminiškių, Grybiškės, kitų kaimų esesininkai varė ir varė žmones. Jautė, kad juos ne šiaip sau iš gimtųjų namų išvarė. Juk netoliese, maždaug už 5-6 kilometrų, Pažiemio miške, pirmąją karo vasarą fašistai sušaudė 8.000 niekuo nekaltų žmonių. Šiandien, matyt, jų eilė atėjo.

Cerkvės šventoriuje, be Dainių, buvo Stankevičių šeima iš Baltriškių, Kasakovskiai. Drozdovai, Kasovčenkos iš Raistiniškių, Ribokai iš Grybiškių ir daug kitų. Čia buvo ir belaisvių, dirbusių Puscės miške. Šventorių apsupo esesininkų grandinė.

Išėjo esesininkų karininkas:

— Mes jus sušaudysime. Visus! O kaimus sudėginsime. — Minutėlę patylėjo ir vėl tęsė: — Bet galite likti ir gyvi, jeigu pasakysite, kur partizanai, pasakysite, kas po tiltu padėjo miną. Kas pirmas? Laukiu...

Žmonės tylėjo. Karininkas nervingai vaikščiavo ir paklaikusiu žvilgsniu žvelgė į minią. Pagaliau suriko:

— Priekin visi lietuviai!

Minia lėtai, neskubėdama, skyrėsi į dvi dalis. Prie vienos jų priėjo esesininkai.

— Mes žinom — tai rusų darbas. Rusai — visi bolševikai. Kurie jų partizanai?

Žmonės tylėjo. O ir ką galėjo pasakyti, nes nieko nežinojo. Bet jeigu ir būtų žinoję, vis tiek nebūtų pasakę, nes nuo seno čia tarsj broliai gyvena lietuviai ir rusai.

— Į Raistiniškių cerkvės šventorių vokiečiai atvarė mūsų šeimą — tėvus Andrijaną ir Vasilisą, seserį Domną, — mena Averjanas Kasakovskis. — Man tada buvo devyniolika metų. Labai norėjosi gyventi. Mes supratome, kad čia mūsų laukia mirtis. Pamačiau tvoroje skylę. Netoliese buvo rugių laukas, o už jų — krūmai. "Kas bus, tas bus", — nutariau ir išsliuogiau pro skylę, nušliaužiau į rugius. Iš ten — į Sabino bałą. Čia ir pratūnojau iki vakaro.

O tuo metu šalmais užsimaukšlinę kareiviai automatais sugrūdo žmones į vieną vietą. Atskyrė kelis vyrus. Įdavė kastuvus. Karininkas suriko:

— Ei, jūs, sakau paskutinį kartą. Išduokite banditus. Pradedam akciją...

Ir tada iš minios išėjo du jauni vyrai nublukusiomis kareiviškoms palaidinėmis. Liesi, leisgyviai.

— Tai mes padėjome miną. Paieškite juos, jie nekalti...

Žmonės žinojo: tai buvo rusų belaisviai. Esesininkai kaip mat juos sučiupo, užlaužė rankas ir, įmetę į mašiną, nudulkėjo plento link.

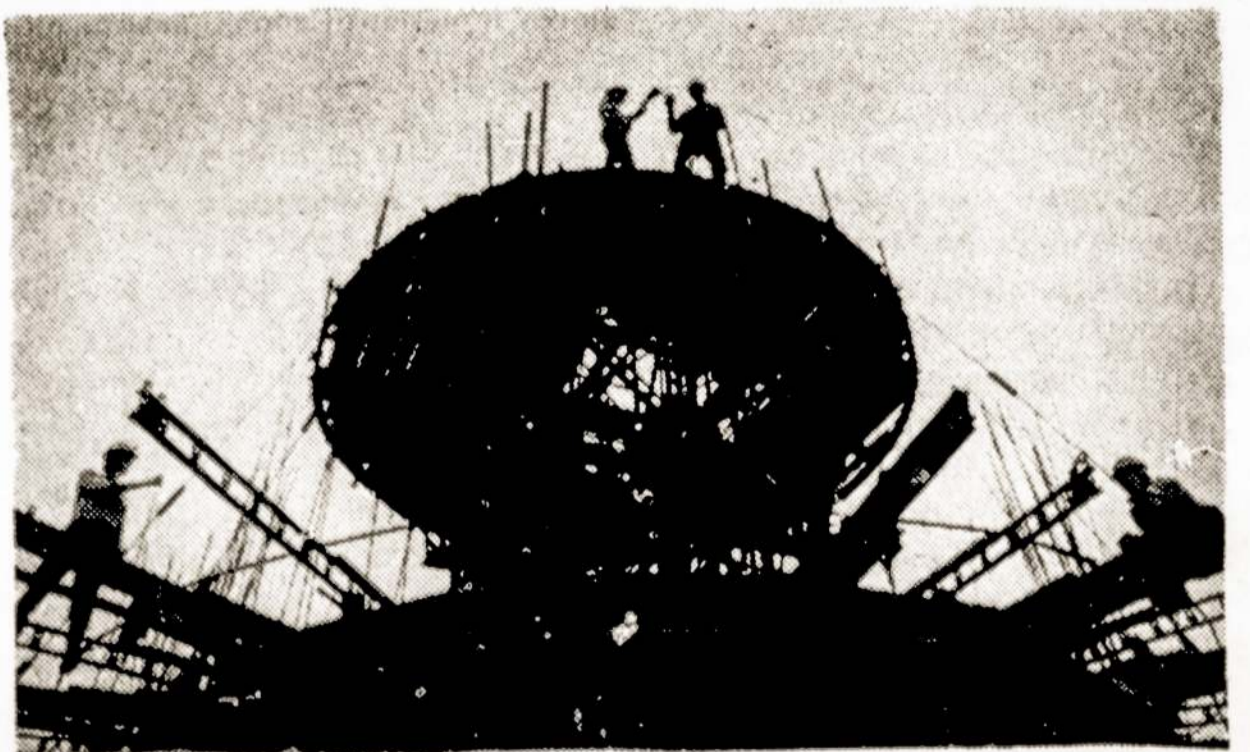
Kas jie, tie didvyriai, kurie pasirinko mirtį, kad išgelbėtų šimtus niekuo nekaltų žmonių?

Tik po karo paaiškėjo, kad miną buvo padėta "Kęstučio" būrio partizanų, kurie bazavosi Gražutės miške. Tą dieną ant šios minos ir užvažiavo fašistai. Žuvo karininkas ir kareivis.

Po kelių dienų Zarasus pasiekė pirmieji Tarybinės Armijos daliniai. Susirinkę prie seno, plataus plento karių išvauduotojus su gėlėmis rankose sveikino Raistiniškių kaimo gyventojai, dar vakar žvelgę mirčiai į akis. Tik nebuvo tarp jų anų dviejų, nežinomais tapusių didvyrių...

Vytautas Baltakis

Zarasų rajonas

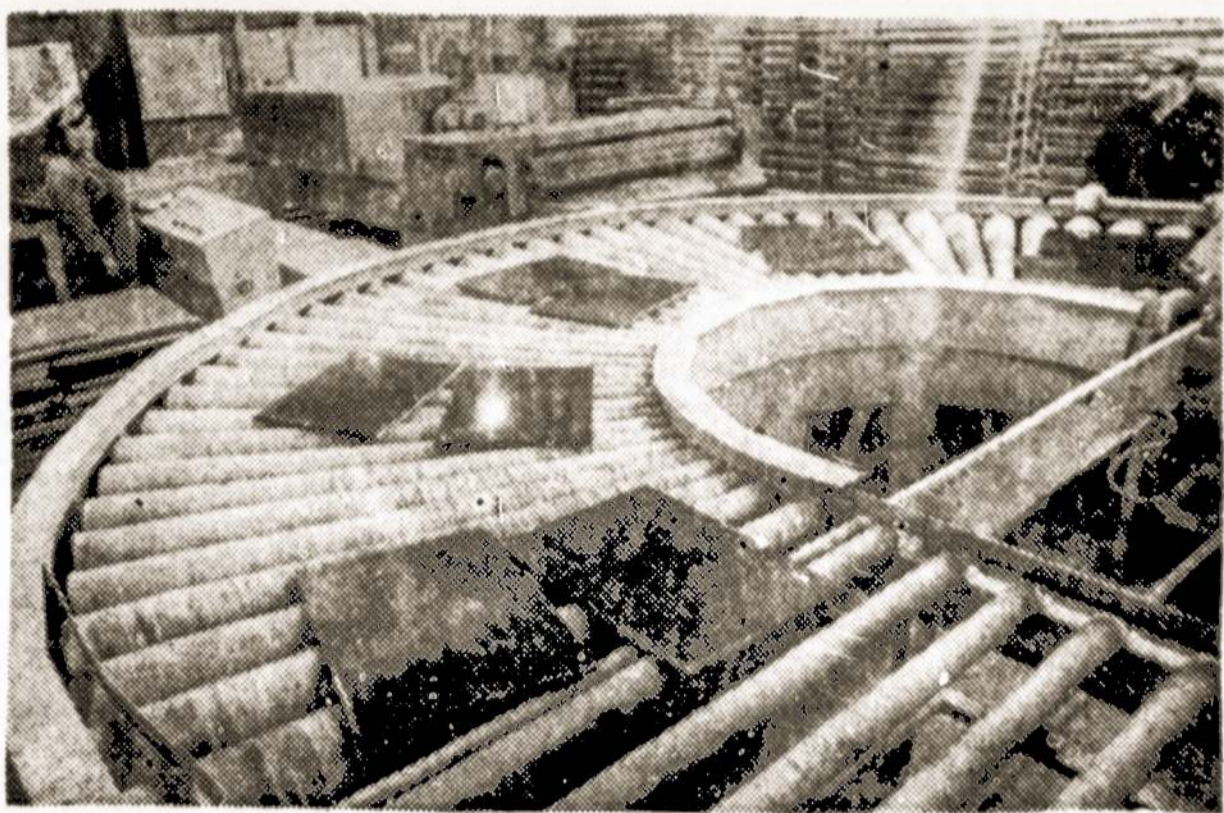
Mažeikių naftos perdirbimo gamykla jau gamina dešimties pavadinimų naftos produktus. Pradėta statyti įmonės trečioji eilė.

Nuotraukoje: gamyklos trečiosios eilės statybos vaizdas.

(A. Dilio nuotrauka)

Vilnius, 1985 rugpjūčio 1.

“Vilniaus” baldų kombinate pradėjo veikti pusiau automatine korpusinių detalių apdailos linija, kurią sukonstravo įmonės specialistai. Jos pajėgumas — 6-8 tūkstančiai detalių per pamainą.

Nuotraukoje: Naujoji apdailos linija.

A. Sabaliausko nuotrauka

Vilnius naujo amžiaus pradžioje

Prieš ketverius metus Lietuvos sostinė tapo pusmilijoniniu miestu ir tuo buvo priimta į Tarybų Sąjungos didžiųjų miestų bendriją. Kiek čia seniai vilniečiai pakėlė savo miestą iš karo griuvėsių. Kiek naujų gatvių nutiesė per tą keturiasdešimtmetį, kiek naujų namų pastatė!

Bet mintis visuomet greitesnė už žmogų. Todėl nieko nuostabaus, kai vilniečiai ar miesto svečiai klausia: “Čia pat dvidešimt pirmas amžius. Koks Vilnius bus tada?” Apie Lietuvos sostinę 2000 metais pasakoja “Kultūros barų” žurnale Vilniaus miesto meras Algirdas Vileikis, remdamasis kompleksine programa ir generaliniu miesto planu.

“Šiandien Vilnius, rašo A. Vileikis, užima 26 tūkstančius hektarų. Po 15 metų teritorija padidės dar 8 tūkstančiais hektarų. Palyginimui faktas iš istorijos: senamiestis neužima 300 hektarų. Plotas, kuriame kadaise išsitemo Vilnius, vienas iš didžiausių Rytų Europos miestų, kaip ataiža prie rietimo.

Pusė visos šiandieninės teritorijos — mūsų pasididžiavimas ir mūsų rūpestis — žaliasis miesto rūbas: miškai, parkai, skverai, 250 kvadratinį metrų želdinių kiekvienam vilniečiui. Dosniai — kitaip nepasakysi.

Šiandien įkurtuvių džiaugsmas Justiniškių mikrorajone. Naujausiame, kurį dar tebebatome. Artimiausiuose planuose — nauji mikrorajonai: Pašilaičiai, Fabijoniškės, Santariškės. Vilniaus rajonais taps Grigiškės ir Lentvaris.

Jūs nenorite paklausti: kodėl kalbame apie būsimus mikrorajonus, gyvenamuosius namus ir nė puse žodžio neužsimenama apie pramonės įmones — vieną iš svarbiausių impulsų miestui augti? Vilnius augs ir plėsis jau ne kaip pramonės centras. Naujų įmonių statyba neplanuojama, esančių ir veikiančių augimas apribotas. Respublikos sostinei — valdymo, mokslo, kultūros centrui — pa-

Vilnis, 1985 rugpjūčio 1

kaks ir to, ką turime. Gamyba čia tegali didėti tik keliant darbo našumą, taikant naują technologiją, modernią techniką.

Mokslininkų nuomone, po 15 metų Vilniuje turėtų gyventi 700 tūkstančių žmonių. Kuo užsiims tie tūkstančiai, kurie čia gyvens, gims, užaugs, jeigu, kaip sakėme, pramonei jų mažiausiai tereikės? Galvojama: daugiau žmonių reikės medicinos, mokslo, švietimo įstaigoms, projektavimo ir konstravimo institutams bei biurams, transporto ir statybų organizacijoms. Atskirai reikėtų paminėti aptarnavimo sferą. Šiame ypatingos svarbos bare žmonių turėtų pagausėti 2,7 karto. Kodėl ir iš kur tokia nuostata? Daug rūpesčių atidavus ir patikėjus aptarnavimo sferai, pasikeistų vilniečio laiko balansas, laisvesnės rankos — prasmingesnis poilsis. Tris kartus turėtų padaugėti medicinos ir visuomeninio maitinimo įstaigų, parodų ir koncertų salių, pirtų ir sporto įrenginių, du kartus daugiau — buities tarnybų ir parduotuvių, vaikų lopšelių ir darželių, mokyklų”.

A. Vileikis toliau kalba apie miesto naujo centro formavimą dešiniajame Neris krante, apie senamiesčio restauravimą, transporto ir pėsčiųjų zonas, pastangas išlaikyti švarų orą ir švarius vandenius... Gražus svajonėse išskylančis Vilnius. Bet ko neramiai suplaka širdis? “Mūsų, vyresniųjų,

rašo A. Vileikis, atmintyje dar gyvi griuvėsiai. Mūsų delnai dar tebejaucia pelenų karštį. Mes dar nepamiršome, kokie aitrūs gaisraviečių dūmai.

Tas nerimas — pakilusi nauja grėsmė virš mūsų. Tik šį kartą ji didesnė. Grėsmė ne tautai ir ne šaliai. Grėsmė planetai ir žmonijai. Bus taika — gyvensime. Gyvensime — pastatysime gražesnius, miestus, negu suprojektavome. Sau. Vaikams. Ateičiai.

Tebūnie taika!”

A. K.

Su “Elfos” ženkle

Kai tik prie didžiulio Vilniaus “Elfos” elektrotechnikos gamyklos pastato Vytenio gatvėje laikrodinis atskaičiuoja septynias valandas, prie staklių, konvejerių, mašinų naują darbo dieną pradeda tūkstančiai žmonių.

Daug, labai daug laiko reikėtų, kad apcituotum bent pagrindinius įmonės cechus, įvairiausius padalinčius. O kiek čia sutiksi darbininkų, technikų, inžinierių, sumanių ir išradimų darbo veteranų, kuriems jau toli gražu nebe pirmąjį dešimtmetį gamykla yra atrieji namai...

Prieš keturiasdešimt metų nedideliame laikrodžių ir radijo aparatų taisymo fabrikelyje pradėjo savo biografiją “Elfos” įmonė, šiandien išaugusi į modernų mažų variklių ir magnetofonų gamybinį susivienijimą. Tarybų Lietuvoje besikuriančios pramonės pirmagimi rūpinosi visa šalis. Savo statybininkų į talką atsiuntė Baltarusijos ir Latvijos respublikos, sudėtingos technikos ir įrengimų buvo gauta iš Rusijos Federacijos, Ukrainos. Būsimosios gamyklos darbininkus profesijos paslapčių mokė estų specialistai.

“Elfos” inžinieriai tapo pirmaisiais buitinių magnetofonų kūrėjais Tarybų šalyje. O kai spartėjant gamybos tempams pradėjo stigti specialistų, mokyti darbininkai buvo siunčiami į Maskvą, Leningradą, Kijevą, rengiami Vilniaus mokyimo įstaigose, pačioje įmonėje organizuotuose kursuose. Šiandien “Elfoje” dirbuojasi

beveik tūkstantis specialistų, baigusiu aukštąjį ir specialųjį vidurinį mokslą.

Ne vien skambūs pavadinimai — “Spalis”, “Gintaras”, “Aidas”, “Daina” — išgarsino lietuviškus magnetofonus toli už respublikos ribų. Jie buvo patikimi, kokybiški, pigūs. Dabar per metus įmonėje pagaminama iki 300 tūkstančių magnetofonų, o 1978 metais “Elfa” pirmą kartą Tarybų šalyje pradėjo tiekti lingafoninių įrengimų komplektus mokykloms. Ši produkcija turi didelę paklausą ir jos poreikiai kasmet auga. Be to, siemet elfiečiai pradeda gaminti pirmosios klasės elektrinį grotuvą, aukščiausio sudėtingumo kategorijos magnetofoną “Elfa-001 stereo”.

Darbas “Elfoje” labai sudėtingas, reikalaujantis iš kiekvieno kolektyvo nario nemažai kūrybinių jėgų, įtempto darbo. Tad neatsitiktinai įmonės vadovai, visuomeninės organizacijos labai rūpinasi sudaryti jiems kuo geresnes darbo ir buities sąlygas. Pačioje įmonėje įrengtos keturios valgyklų salės, kuriose iš karto gali papietauti beveik 700 žmonių, veikia trys bufetai, kavinė, kulinarijos parduotuvė. Daug šiltų darbininkų žodžių susilaukia įmonės teritorijoje įrengtos drabužių siuvimo atelje meistrės, kirpėjos, gėlių kiosko pardavėja. Neris dešiniajame krante, už dviejų kilometrų nuo miesto, pušyne įsikūrė “Elfos” sanatorija-profilaktoriumas.

V. Gudas

GAMYKLOJE PIETŲ PERTRAUKA. Ne taip paprasta jos metu greitai ir gerai pamaitinti kelis tūkstančius žmonių. Nelengva, bet galima, kada šiam reikalui skiriamas dėmesys. Tai įtikinamai rodo Vilniaus V. Lenino skaičiavimo mašinų gamyklos patirtis. Šešių šimtų vietų valgykloje, dietinėje ir specializuotoje valgyklose, kavinėje vienu metu per penkiolika minučių gali pavalgyti beveik tūkstantis žmonių. Likusį pietų pertraukos laiką taip pat galima praleisti naudingai.

Nuotraukoje: gamyklos valgykloje.

B. Aleknavičiaus nuotr.

GERIAUSI RESPUBLIKOJE

Panevėžio centre atvėrė duris jauki kavinė vaikams ir jaunimui “Žiogelis”. Joje yra dvi — 50 ir 90 vietų salės. Šalia po rekonstrukcijos atidaryta ir galanterijos parduotuvė “Šypsena”.

Mieste per trumpą laiką pastatyta daug naujų ir pertvarkyta buvusių prekybos įmonių — didelis statybininkų visuomeninio mai-

tinimo kompleksas “Plūčiai”, parduotuvė “Beržas”, rekonstruotas konditerijos cechus “Eglė”. Miesto pramonės įmonių teritorijoje pradėti steigti pramoninių prekių kioskai ir parduotuvės darbininkams.

Pagal praėjusių metų rezultatus miesto prekybos valdybos kolektyvas pripažintas geriausiu respublikoje.

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF

There May Be Hope for the World

About two billion TV viewers in over 100 countries were treated to the sight and sound of the world's most famous rock stars, and other popular artists, performing live in a three-hour performance, Saturday, July 13, over Channel 7 — ABC. All donated their services and time to raise money to alleviate famine in Africa and to FIGHT WORLD HUNGER.

Dick Clark emceed "LIVE AID" at the John F. Kennedy Stadium (donated by Philadelphia), which brought together 90,000 wildly cheering and enthusiastic fans, who paid \$50 and more, to participate in this most worthy endeavour.

Among the performers who appeared, were such well-known as, Peter, Paul and Mary; Harry Belafonte, Joan Baez, Bob Dylan, Dionne Warwick, Bette Midler, Madonna; Tina Turner and Mick Jagger, who performed as a surprise duo. Prince, the popular rock star, could not attend, but sent a black and white film of himself as his contribution.

In England, at the same time, 70,000 fans wildly applauded Paul McCartney, of the "Beatles" and other celebrities. The unprecedented amount of \$50,000,000 was raised as a result of both ventures. This was the second event for raising money to fight HUNGER IN THE WORLD. The first was a record made by the foremost rock stars, groups, and other peoples' artists called "WE ARE THE WORLD." All the proceeds from this immensely popular record went to the world's hungry.

With performers of this calibre concerned with world hunger, nuclear proliferation and the hated apartheid system in South Africa there may be hope for the world. THERE MUST BE!

The Hostage Situation

With more and more people taking to the air, hijacking is causing concern for many air passengers, and most people were able to sympathize with the families of the 39 American hostages, held in Lebanon for 17 days.

President Ronald Reagan's actions in regard to the 39 hostages, however, amazed and angered many Americans. Despite the danger in which he placed the lives of the hostages, President Reagan refused to negotiate with those he termed "terrorists." He also refused to appeal to the Israeli government to release the 735 Shiite and Palestinian hostages it was holding in a military camp in Lebanon. Nabih Berri, head of the Amal militia, who assumed responsibility for the safety of the hostages, had demanded the release of the Shiites as a condi-

tion for releasing the 39 American hostages. Israel had stated it would release them if requested by Pres. Reagan. He refused.

Many of the American hostages had never thought much about the events in the Middle East, but after two weeks of living with them, they learned about whole lost families in the U.S. armed Israeli invasion of Lebanon in 1982, and the massive Pentagon bombardments in 1983.

Dr. Arthur W. Toga of St. Louis, Mo., said one of the original hijackers kept shouting "My whole family murdered by New Jersey." This was the U.S. battleship which conducted massive shellings of residential areas. It fired hundreds of 16 inch shells on Lebanon in 1983-84 which left craters 50 feet in diameter and 20 feet deep.

Robert G. Brown, from Stowe, Mass., one of the four men held separately, stated that his captors "were always courteous to us and tried to help us whenever we needed anything... as far as their attitudes toward Americans, I think they like the people. It's the government they object to. Many of these people came in to visit us, and that was their position to a man."

Allyn B. Conwell of Houston, Texas, who was chosen as spokesman for the group of hostages, stated that "if someone captured my wife and children and had them across the border, I would also be taking drastic action, and doing things that would be indeed against my principles to secure their freedom."

When asked if he sought retaliation, Conwell replied, "Retaliation sounds an awful lot like revenge. I don't seek any retaliation or revenge. I think we all need to find a deeper understanding of the circumstances that lead to people taking a desperate act."

The Americans were even given a banquet in a luxury hotel before their release. They were allowed to shoot videos for their families and were presented with flowers as they began their journey to Damascus, where they were released.

Before returning to America, the hostages were checked into a U.S. military hospital in Germany for a "debriefing"—an expression heard very often during the Vietnam and Korean wars. All POW's who denied ill-treatment or torture at the hands of their captors were described as "brain washed" by the enemy, and were the butt of physical and verbal abuse by 150% super-patriots, many of whom had never been outside the borders of America.

Now, instead of being "brain washed," the hostages are victims of the "Stockholm Syndrome" (why Stockholm, why not Washington, D.C.?) in which, supposedly, a victim takes on the viewpoint of the captor. If an individual tells what he SEES, HEARS and KNOWS, and NOT what he is told he has seen and heard, this is "brain washing!" No wonder America needs a new dictionary.

THE ADMINISTRATION'S "GRATITUDE"

With the freedom of the 39 American hostages, effected through the efforts of Nabih Berri, Syria, and even Iran (arch enemy of America), Washington has imposed a boycott on Beirut airport, barring Lebanese airliners from the U.S., and barring U.S. flights to Beirut. In addition, the U.S. is calling on other countries to bar Lebanese airlines and proposes to extend the boycott to any country that allows landing rights to Lebanese airlines.

Berri has threatened to sue the U.S. in the International Court of Justice for its moves to isolate Beirut airport after the TWA hostage crisis. He accused Washington of betraying a promise made prior to the ending of the 17 day hijack drama to safeguard Lebanon's sovereignty and security.

Already the Transportation Department has banned U.S. sales of airline tickets for flights to Lebanon. The Dept. also revoked authority of Lebanon's Middle East Airlines to serve the U.S.

There has been no indications as yet of a pullback by the U.S. fleet that stands off Lebanon's coast. Despite the 735 Lebanese and Palestinians kidnapped in Lebanon, and carried off to Israel, there has been no denunciations of it as "terrorist" by the U.S. Administration. But Syria, which played an important role in negotiating the release of the hostages, will remain on the list of "terrorist nations" maintained by the State Department. Iran is also listed as a "terrorist nation" even though the government opposed the hijacking and aided in the release of the hostages! These actions spell pure disaster for all future hostages.

Why Justice Wears a Blindfold

One would think that Ramona Africa, one of only TWO people who survived the firebombing of a MOVE house in the Black community of West Philadelphia on May 13 (in which seven adults and four children lost their lives) had suffered enough, but evidently, the "City of Brotherly Love" is still out for blood!

Despite the fact that Ramona Africa had only been in the MOVE home — which had been firebombed by the POLICE, she, nevertheless, was charged with aggravated assault, simple assault and reckless endangerment, in addition to previous charges of conspiracy, riot, terroristic threats and possession of explosives. On July 2nd, a Municipal Court judge dropped nine of 29 counts against Ramona Africa, and reduced her bail from \$4.15 to \$2.15 million!

Louise James, the owner of the destroyed MOVE house, has also been informed that she would be billed by the city for the cost of demolishing the GUTTED SHELL of her house — firebombed by the POLICE! Democratic Mayor W. Wilson Goode, who had pledged to rebuild the neighborhood by Christmas, has stated that the James' townhouse will NOT be

rebuilt. William Kunstler, a well-known lawyer and activist, filed suit on June 7, on behalf of Stanley Branche, a long time civil rights activist, and Louise James, the mother of Frank Africa, one of the 11 victims.

"Shadow Project"

August 6, 1985 marks the 40th anniversary of the bombing of Hiroshima. To commemorate the first nuclear holocaust, and to keep vivid in our minds the probable consequence of nuclear proliferation, "Performers and Artists for Nuclear Disarmament" will paint non-permanent shadows on public streets and sidewalks to dramatize what would remain after a nuclear war.

The first "Shadow Project" took place in New York City in 1982, which was followed by a similar event in Portland, Ore., in 1983. It is hoped that through this collective experience, simultaneous displays of human images will appear throughout the world on Hiroshima Day, Aug. 6, 1985.

When the first atomic bomb exploded over Hiroshima in 1945, human beings within 300 meters of ground zero were instantly vaporized, leaving behind only their SHADOWS. This will provide the theme for "Shadow Project" to help people understand the disappearance of ALL LIFE in the event of a nuclear holocaust.

Laiškai ir parama

LOMBARD, ILL.

Dear Nellie — Enclosed is a check to cover a sympathy ad for Lucille Matuz, \$20 for the Vilnis June 65th anniversary banquet, and a \$10 donation to Vilnis in memory of Frank's father — Charles J. Vesely, 97 years old, who passed away Feb. 16, 1985. He died six months to the day after Frank.

He still has one son Charles, and daughters Anne Sorenson and Mary Koca — Nine grandchildren and 19 great grandchildren. Many thanks for taking care of this.

Jessie Vesely

***

WEST LINN, ORE.

Dear Friends — Paul Blika of Canby, Ore. died Jan. 20, 1985. He was born Aug. 12, 1883 near Vilnius, Lithuania. Was formerly a resident of Chicago — a chef by trade. Also, a resident of Easton, Pa., where he had a restaurant. Always a constant reader of progressive literature. Survived by his wife Nina, and by several nieces in Lithuania. Nellie Valaitis

***

BENTON, ILL.

Dearest Nellie

Enclosed is a check for \$50 in memory of my beloved husband who passed away a year ago. You mentioned you spent two weekends in bed when you had a bad cold. There was no need of your ever having a cold, but if you did, then you could have stopped that in 24 hours, or less, with HERBAL COMPOSITION... Am covered up with cleaning and sorting.

Love, Mary Gaddis

Nakelta j 11 pual.

Vilnia, 1985 rugpjūčio 1

Atkelta is 10 pusl.

WASHINGTON, ILL.

Dear Nell — The enclosed check is for my sub, and the balance is a donation for Vilnis.

Had a few weeks of the so-called nasal flu. It's spread all over here. It's an epidemic, or nearly so. In spite of my flu shots last Fall, that didn't save me from this nasal problem. Am looking forward to spring so I can get out occasionally. Greetings to all of you, keep warm and stay healthy. As ever,

Antoinette Gerdus

OCEANSIDE, CALIF.

To Whom It May Concern: My mother, Petronele Gribin, passed away on May 4, 1985. Please cancel her Vilnis subscription. Thank you.

John Gribin

SHEBOYGAN, WIS.

Vilnis — My mother-in-law Anna Makarevich received her notice to renew her Vilnis. Due to bad eyesight, we are sorry that she will have to drop the paper. We are sorry — after all these years of having the Vilnis — that she cannot read it any more.

Mrs. A. Makarevich

GREAT NECK, N.Y.

Dear Sirs: My father, Frank Klason of 11 Orchard St., Great Neck, N.Y. died Dec. 25, 1983 at the age of 95.

Aldona Williamson

BALTIMORE, MD.

Dear Nellie — I received your letter a few days ago. Enclosed you will find a check for \$15, which will be for the sub and a donation of \$5.00.

I am not as spry as I used to be. After all, I am very close to the age of 80. I did have an accident and was in the hospital for a few weeks. I feel pretty good now though.

Gus and I belong to a Spa for exercising and swimming. We go three times a week, plus the Library and reading. The time just seems to fly. We are planning a week at the seashore. Maybe do a little fishing and swimming in the ocean.

With best regards to you both, including the other workers at Vilnis.

Mildred De Vos

FOLSOM, PA.

Dear Nellie and Louie,

Enclosed is a book we got directly from Jim Dolsen at a meeting of the Soviet-American Friendship Society meeting at the Women's International Peace and Freedom office (the Jane Adams House). He will be 100 years old in November of this year.

I am sending you a check for twenty dollars. \$10 for the subscription and \$10 for a donation. I might add that Emily and I certainly enjoyed the 65th Vilnis banquet — the speeches and singing. We also enjoyed talking to many of our friends from many years ago. I hope that my relatives in Lithuania will see us on their TV.

We are coming to Chicago for my high school reunion dinner on Vilnis, 1985 rugpjūčio 1

August 5th and hope to see you at that time. In 1986 there will be a Mississippi River Peace cruise and we are both planning to go on that. It will begin in Minneapolis and end in St. Louis.

With kindest regards,
Wally and Emily Pozer

ASHLAND, OREGON

Dear Nellie. Enclosed is a check for \$10 from my mother, Emily Drobis, in memory of Edward Dockus and Verna M. Zuris.

Mother is now living in Medford, Ore., in a retirement residence. Unfortunately there are no Lithuanians there, so the only Lithuanian she can now speak is with me. She does call some of her friends in Florida which helps somewhat.

It would be nice if you would print her address — maybe someone would write her a letter or a card. Thanks and hello to all my friends.

Gussie Sennet

Mother's address:
2180 Poplar
Medford, Ore 97504

SPRINGDALE, PA.

Mylimi Draugai,
Laiške rasite \$35 čekį — dešimt dolerių prenumeratai atnaujinti ir dvidešimt penki doleriai laikraščiai paremti.

Su geriausiais pageidavimais,
lieku —
Romualdas Maslavėskas

LOS ANGELES, CALIF.

Sveiki gyvi, kurie dar esate nepamirę manęs. Mano sveikata yra silpna. Mažai kur galiu išeiti. Artritas mane kankina jau penkeri metai.

Ačiū, kad pranešėt, jog prenumerata baigėsi. Siunčiu \$100. Prašau, kur yra klaidos, išlyginti.

K. G. Urnežis

JEFFERSON, WIS.

Gerbiami Lietuviai,

Pas mus tik kelios šeimos yra kokių 50 mylių apylinkėje. Siunčiame \$20 už prenumeratą, tai bus užmokėta iki 1986 m. spalio mėn. Mes šitą vis darome dėdės Petro Kneito vardu, nes jisai labai mėgdavo laikraštį skaityti. Tai mes darome jo atminimui pagerbti.

Jisai apleido mūsų pasaulį 1980 metų lapkričio 17 d. Paskutinius metus gyveno su mumis. Mes labai apgailėstaujam dėl jo mirties, nes jis buvo taip, kaip Kasparo tėvelis. Jis galėjo atvažiuoti iš Lietuvos, nes Kasparas yra čia gimęs.

Kasparas ir Petronėlė Danta

DELAVAN, WIS.

Draugai: Šiuomi noriu atnaujinti prenumeratas. Už laikraštį siunčiu \$50. Tai bus už mano prenumeratą ir mano giminaitės Lietuvoje — Čepavičienės. Jei kas liks nuo prenumeratų, tai bus mano parama "Vilniai".

Su geriausiais linkėjimais,

Victor Preikša

TARP MŪSŲ

žįstamu.

Julius Urbikas pranešė liūdną žinią: mirė Mr. Anton Dilkus iš Hobart, Indiana. Jis buvo ilgametis "Vilnies" skaitytojas, malonaus būdo draugas. Užeidavo į raštinę užsimokėti už prenumeratą, LDS duoklę ir visada teiravosi, kada "Vilnis" ruošia didesnį parengimą. Jo šeimai reikiame giliausią užuojautą.

Ilgus metus ėjusi LDS sekretorės pareigas Mary Montvilienė dabar yra Oakbrook Nursing Home, 2013 Midwest Road, Oakbrook, IL 60521. Telefonas 495-0220.

Prie progos Antanas Litvinas ir John Feiza nuvažiuoja jos aplankyti. Montvilienė labai išsiilgusi savo namų, bet sako, kad jai neduoda leidimo grįžti. Ji dabar jau vaikščioja be ramentų (walker) ir mano, kad namie ji galėtų viena apsieiti, nes galėtų gauti maisto į namus pagal Meals on Wheels programą. Kartą į savaitę pas ją atvažiuotų moteris (social worker), kuri padėtų jai palaikyti švarą namie. John Feiza pažadėjo jai padėti.

Mielai Mary buvimas slaugymo namuose darosi labai nuobodus. Ten taip nėra lengva naudotis telefonu, o būtų taip malonu pasikalbėti su senomis draugėmis, austi, kad jų dar nepamiršta.

Millie Kancere pranešė liūdną žinią: birželio mėnesį Antoinette Gerdus pergyveno sunkią automobilio avariją. Trim mašinomis susidūrus, josios ir kita mašina buvo visai sužalotos.

Buvo nulaužta Antoinetės no-

E. JOKUSKA LANKĖSI BRAZILIJOJE

Savo laiku buvęs plačiai žinomas saviveiklininkas Edwardas Jokuska birželio mėnesio pradžioje kelioms savaitėms buvo išvykęs į Braziliją aplankyti saviškių bei seserų ir daug pažįstamų, seniai nematytų draugų.

Edwardas per dvidešimt metų savo jaunystę leido Brazilijos didmiestyje Sao Paulo. Čia jam bėgo maloniausi jaunystės metai, nežiūrint, kad teko grumtis su gyvenimu, siekti sau ir darbo klasei geresnio rytojaus. Aktyviai jam teko veikti siuvėjų profsąjungoje, už ką netgi buvo policijos sulaikytas ir įkalintas. Nuvykęs į Sao Paulą, daug savo draugų neberado, dauguma jų prieš dvidešimt ir daugiau metų reemigravo į Lietuvą.

Prieš daugiau kaip metus Edwardas neteko savo žmonos Anos, kurią užkamavo sunki vėžio liga. Dabar likęs vienas ima svarstyti, kur baigti gyvenimą — čia ar Brazilijoje, kuri jam prie širdies lygiai taip, kaip gimtinė Amerika.

sis, dešiniojos rankos alkūnė, į galvą reikėjo įdėti net septyni "stitches". Bet blogiausia, kad dėl sužeistos alkūnės ji negali net ramentais vaikščioti. Laikinai jina yra slaugymo namuose, bet draugai, kurie norėtų pasiūsti užuojautos kortelę, linkėdami greitai atsigausti, gali tai daryti jos namų adresu: Miss Antoinette Gerdus, 200 Carlson Ave., Bldg. 15-Apt. C, Washington, IL 61571.

Liepos 26 d. drg. Uršulė Juodaitienė atšventė savo 91-ąjį gimtadienį. Gaila, jog kada laikraštis pasieks skaitytojus, Uršulės gimtadienis bus jau praėjęs, bet reikia tikėtis, kad ji bus labai patenkinta, jeigu gaus korteles, nors jos būtų ir savaitę pavėlavusios. Uršulės Juodaitienės slaugymo namų adresas paskelbtas kiek aukščiau.

Rugpjūčio 5 d. Marcella Mažeikienė pasivis drg. Uršulę Juodaitienę — abidvi bus 91-metės. Niekas negalėtų manyti, kad tokio amžiaus sulaukusios, jos galėtų taip gražiai atrodyti, po ilgų metų sunkaus darbo. Linkime jom abiem ilgiausių ir laimingų metų. Mažeikienės adresas: Marcella Mazeika, 8807 W. Lotus Drive, Hickory Hills, IL 60457.

Mažeikienė viena prižiūri sergančią dukterį. Žinom, kad jai labai sunku, nes kartais net naktimis negali tinkamai išmiegoti.

Būtų labai malonu, kad draugai mielos Marcelės neužmirštų ir pasiųstų nors kortelę gimtadienio proga.

Liepos mėnesį drg. Julija Marazienė ir John Feiza išskrido į T. Lietuvą pasigrožėti Dainų švente. Liepos 17 d., kai turėjome laikraštį pristatyti į paštą, mums pritrūko darbininkų. Gerai, kad į talką atvažiavo Frank Vaitkus, nors turėjo nutraukti namie pradėtą darbą. Frank atvažiavo su simpatinga mergaite, jo 11 metų anūke. Ačiū jiems už suteiktą labai reikalingą pagalbą.

Nellie De Schaaf

PALINKETA GEROS SEKMES KELIONEJ I MIELA TEVISKE

Sužinojus, kad mūsų darbščioji "Vilnius" vietos žinių redaktorė ir visos eilės pažangių organizacijų sekretorė Julija Marazienė vyksta į gimtąją žemę — Tarybų Lietuvą pasisvečiuoti, sumanėme ruošti išleistuves, kurios įvyko liepos 7 d. "Vilnius" salėje. Draugės sunešė įvairaus ir labai skanaus maisto, o draugai parūpino gėrimus, pradedant šampanu ir saldesniais.

Kai susirinkome, paaiškėjo, kad ne tik Julija vyksta į svečius, bet ir dainininkas bei "Vilnius" kolektyvo narys Jonas Feiza ir Ex Mainierių klubo narys Stasys Adomaitis, tai besivaišinant ir reiškiant nuoširdžius linkėjimus, visi trys "kaltininkai" — Julija, Jonas ir Stasys — buvo pristatyti ir prašomi tarti žodį. Dalyviai linkėjo jiems malonios ir linksmos kelionės, o atostogautojai pažadėjo atvežti "kiškio pyrago", taipgi nuotaikingų įspūdžių, kuriuos tikisi įsigyti beviešėdami savo tėviškėje bei tėvų žemėje.

Prie vaišių prisidėjo: Helen Trusk, Estelle Bogden, J. ir K. Sisevičiai, K. Ainorienė, V. Povilonienė, J. Pateckas, A. Litvinas ir aš pati bei keletas kitų draugų. Trumpai pasakius, buvo gana šaunios ir vaišingos išleistuvės, kurių dalyviai ilgai nepamirš.

Negaliu praleisti nepažymėjusi, kad Julija pažadėjo, jei grįš, tuo pačiu atsidėkoti, tai yra pavaišinti dalyvius ir tuo būdu padėkoti už tokias šaunias išleistuves ir visus

NESVEIKUOJA A. JOKUBKIENE

Pastaruoju metu Anną Jokubkienę smarkiai sučmė artrito liga, netgi buvo priėjus prie to, kad vos begalėjo pavaikšioti, skubiai reikėjo kreiptis pas gydytoją.

Gydytojas sako, jog anksčiau ar vėliau reikės į kulšį įdėti artificialų sąnarį, bet imdama gydytojo patarimu vaistus eina geryn. Moterį kamuoja ir aukštas kraujospaudimas.

KULTURIEČIŲ ZINIAI

Šiuomi noriu priminti Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narėms, kad mūsų susirinkimas įvyks **rugpiūčio 20 d., 12 val.**, "Vilnius" salėje. Kaip žinote, liepos mėnesį susirinkimo nebuvo, nes dažnai būna peršiltas oras, be to, daugelis narių atostogauja, jų tarpe ir mūsų sekretorė išvyko pasisvečiuoti T. Lietuvon.

Prašau visas nares atsilankyti rugpiūčio 20 d. į susirinkimą, nes turėsime draugišką pasivaišinimą ir reikia tikėtis, kad mūsų sekretorė bus grįžusi ir papasakos apie viešnagę gimtajame krašte, o ypač apie garsiąją ir gražiąją Dainų šventę.

Pirm. A. Vaitkienė

mielus linkėjimus.

Dar kartą linkiu visiems keliauninkams malonios ir žavios viešnagės Tarybų Lietuvoje, sveikiems grįžti, o grįžus stoti prie atsakingų organizacinių darbų.

Antanina Vaitkienė

LANKESI VIESNIA IS FLORIDOS

"Vilnius" redakcijoje lankėsi viešnia iš Floridos — laikraščio vajininkė Mary Brennan. Buvo užėjusi su savo vyru. Susitiko su administracijos ir redakcijos darbuotojais, pasidalino mintimis apie laikraščio reikalus. Viešnia papasakojo apie St. Petersburgo, Fla., pažangių lietuvių veiklą, gražiai gyvuojantį tenykštį jų klubą.

Mary Brennan ir jos vyras į Čikagą buvo atvykę pasimatyti su savo senais pažįstamais, bičiuliais bei draugais. Ta proga buvo nuvykę į Cicero, kur Mary yra leidusi savo jaunystės dienas, Lietuvių Tautinėse kapinėse aplankė savo artimųjų kapus.

Prieš daug metų išvykusiems, kaip jai, taip ir jos vyrui, Čikaga padarė nelabai kokį įspūdį. Atpratusiems nuo miesto eismo kamšties, atrodo keista, stačiai nepažįstama.

Mirė lietuviai

Liepos 1 d. mirė Mindaugas Puodžiūnas, sulaukęs 63 metų. Gyveno Marquette Parko apyl. Gimęs Lietuvoje, Biržuose, Amerikoje išgyveno 36 metus.

Liepos 2 d. mirė Joseph F. Grybauskas, Sr., sulaukęs 70 metų. Gyveno Berwyn, Ill., gimęs Chicagoje, Ill.

Liepos 7 d. mirė Anelė Kučas-Vyšniauskaitė, sulaukusi 73 metų. Gimusi Lietuvoje, Vilkaviškio apskr., Gražiškių parap., Lankupkos kaime. Amerikoje išgyveno 34 metus.

Liepos 8 d. mirė Vincas Ramonas, sulaukęs 80 metų. Gimęs Lietuvoje, Trakiškių km., Kvietiškių valsė., Marijampolės apskr. Amerikoje gyveno nuo 1950 metų.

Liepos 8 d. mirė Elena Tamošaitienė-Stanaitytė, sulaukusi 76 metų. Gyveno Bridgeporto apyl. Amerikoje išgyveno 36 metus.

Liepos 11 d. mirė Vladas Akavickas, sulaukęs 91 metų. Gyveno Waukegan, Ill. Gimęs Lietuvoje, Telšių apskr., Navarėnuose. Amerikoje išgyveno 36 metus.

Liepos 11 d. mirė Kazys Pumputis, sulaukęs 65 metų. Gimęs Lietuvoje, Utenos apskr., Tauragnų valsė., Stučių kaime.

Liepos 14 d. mirė Maria Beitner, pagal tėvus Aug, sulaukusi 81 metų. Gimusi Lietuvoje, Tauragėje. Amerikoje išgyveno 33 m.

LAWRENCE, MASS.

Mirus JONUI KUODŽIUI

Reiškiu gilią užuojautą jo žmonai Afemijai, sūnui Alfred ir dukrai Janet Hume, taipgi anūkams.

Jis buvo laisvų pažiūrų. Skaitė "Laisvę" ir veikė mūsų organizacijose. Mirė 1985 m. birželio 28 d.

ELIZABETH VILKAITĖ REPSHIS
(Dorchester, Mass.)

ST. CLAIR SHORES, MICH.

Mirus TEOFILEI MASIENEI

(Mirė 1985 m. gegužės 8 dieną ir paliko giliame liūdesyje dukrą Stephanie)

Liūdime ir mes, netekę labai nuoširdžios draugės. Reiškiamo gilią užuojautą jos dukrai Stephanie ir kitiems giminėms bei draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

C. ir A. GARELIS
V. DAUBAR
J. ir S. SMITH
M. ir P. STUNSKUS
A. ir E. RYE
S. ir R. GUGAS
A. DAUKUS
A. VANE
A. DOČKUS
R. JESKE
M. SOTOCK
C. STANKIES
L. REAUME
G. JANONIS
T. ir M. VASARIS
A. GILVYDIS
F. SINKUS
E. ir A. BALCHŪNAS
L. GUGAS
A. ir A. LITVIN
P. ir A. BUDRIKAS
C. ir A. MACK
R. ir A. LYBEN
A. ir A. STACEY
A. ir A. OLIN
T. ir B. RYE
J. ir R. MERRICK
N. ir O. KREIVĖNAI

P. STASUKAITIS
G. KODIS
J. RUDYS
V. KIRVELA
A. WAITKŪNAS
A. SHARKA
J. MARKŪNAS
N. BLOMGREM
M. NARUSH
J. PAROSKE
R. MATTHEWS
M. ROGE
B. KLIMAS
T. MIKILKINAS
A. GUMBRYNS
P. STAKVILAS
E. STACKWELL
P. KARALIS
F. ULINSKAS
A. URBON
E. JUODAITIS
S. SAUTIL
S. RAČIUKAITIS
J. RAČIUKAITIS
J. ROGE
E. PRICE
L. TURZAK
ALENA

Mirus Edward A. Dočkus

(Chicago, Ill.) ir

Verna M. Zuris

(St. Petersburg, Fla.)

Reiškiu gilią užuojautą jų šeimoms, artimiesiems ir kitiems giminėms bei draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

EMILY DROBUS
2180 Poplar
Medford, Oregon 97504

Mirus Ievai Mizarienei

(New York, N.Y.) ir

Alisei (Bakevičiūtei) Jonikienei

(Rhinebeck, N.Y.)

Reiškiame gilią užuojautą jų šeimoms, artimiesiems ir kitiems giminėms bei draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

ALDONA M. OLSON
FRANCIS P. OLSON

CLEARWATER, FLA.

Liūdnas prisiminimas PRANO VALAIČIO (WALAITIS)

(Mirė 1982 m. rugpiūčio 2 d.)

Liūdnai praslinko trys metai, kai iš mūsų tarpo išsiskyrė mano mylimas vyras.

Jis visada liks gyvas mano mintyse ir širdyje.

Žmona MARIJONA VALAITIENĖ
ir šeima
(Clearwater, Fla.)